

Juni 2022

**Evaluering av
Studiebarometeret for
høyere utdanning
(studentundersøkelsen)**

Sluttrapport

Juni 2022

Evaluering av Studiebarometeret for høyere utdanning (studentundersøkelsen)

Göran Melin, Mikaela Almerud, Amanda Bengtsson Jallow, Margrethe Dahll Steinert, Maria Ricksten & Josefine Olsson

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	iii
Tabeller	iv
Figurer	v
Sammendrag	1
Summary	2
1 Innledning	3
1.1 Oppdrag	3
1.2 Metode	3
1.3 Disposisjon	5
2 Om Studiebarometerets studentundersøkelse	6
2.1 Om Studiebarometeret	6
2.2 Formål og hensikt med Studiebarometeret	7
2.3 Forståelse av begrepet «utdanningskvalitet»	7
2.4 Strukturen på spørreskjemaet	9
2.5 Debatten om Studiebarometeret	11
2.6 Andre lignende undersøkelser rettet mot studenter	13
3 Resultater	15
3.1 Bruk	15
3.1.1 Lærestedenes bruk av undersøkelsen	15
3.1.2 NOKUTs, regjeringens og studentenes bruk av studentundersøkelsen	18
3.2 Innhold	19
3.2.1 Studentundersøkelsens faste spørsmålstemaer	20
3.2.2 Studentundersøkelsens skiftende temaer	23
3.3 Format	25
3.4 Effektivitet, merverdi og forbedringsforslag	30
4 Internasjonalt utsyn	35
4.1 Eurostudent	35
4.1.1 Lærdommer for Norge	37

4.2	National Student Survey	37
4.2.1	Lærdommer for Norge	39
4.3	Studierendenbefragung in Deutschland	39
4.3.1	Lærdommer for Norge	41
5	Konklusjoner og anbefalinger	42
5.1	Konklusjoner	42
5.1.1	Studentundersøkelsen mangler et tydelig formål og mål	42
5.1.2	Undersøkelsen fyller en viktig funksjon for nasjonal benchmark	42
5.1.3	Spørreskjemaet må reduseres og i enkelte tilfeller omformuleres	43
5.1.4	Lærestedene etterspør en mer omfattende analyse av undersøkelsens resultater	44
5.1.5	Evaluerings hovedspørsmål	44
5.2	Anbefalinger	45
Vedlegg A	Intervjuobjekter og deltakere på workshop og stedsbesøk	47
A.1.	Intervjuobjekter	47
A.2.	Deltakere på workshop hos NOKUT	48
A.3.	Deltakere på stedsbesøk	49
A.3.1.	Handelshøyskolen BI	49
A.3.2.	Nord universitet	49
A.3.3.	Høgskulen i Volda	49
A.3.4.	Universitetet i Bergen	50
Vedlegg B	Nettbasert spørreundersøkelse til læresteder	51

Tabeller

Tabell 1	Oversikt – innhold i Eurostudents spørreundersøkelse.	36
Tabell 2	Oversikt – kjernespørsmål i NSS.	38
Tabell 3	Oversikt – innhold i Studierendenbefragung in Deutschland.	40

Figurer

Figur 1	Faktorer for kvalitet i høyere utdanning. _____	8
Figur 2	I hvilken grad bruker lærestedet studentundersøkelsens resultater til nedenstående formål? (n=28). _____	16
Figur 3	I hvilken grad er studentundersøkelsen nyttig for lærestedets kvalitetsarbeid? (n=28). ____	17
Figur 4	Lærestedenes tre viktigste bruksområder for studentundersøkelsen. _____	18
Figur 5	I hvilken grad er lærestedet fornøyd med studentundersøkelsens spørreskjema? (n=28). __	20
Figur 6	Vennligst ta stilling til hvor relevante de skiftende temaene (f.eks. spørsmål om Covid-19-pandemien) er for deres bruk av studentundersøkelsens resultater i deres kvalitetsarbeid (n=28). _____	24
Figur 7	I hvilken grad er deres lærested fornøyd med studentundersøkelsens format? (n=28). ____	26
Figur 8	Vennligst ta stilling til følgende påstander om studentundersøkelsen hensiktsmessighet (n=29). _____	27
Figur 9	Vennligst velg én eller flere målgrupper dere mener studentundersøkelsen bør sendes ut til (n=28). _____	29
Figur 10	Vennligst velg én eller flere målgrupper dere mener studentundersøkelsen bør sendes ut til (n=27). _____	30

Sammendrag

Studiebarometeret har siden 2013 årlig blitt sendt ut til studenter på andre og femte året ved norske universiteter og høyskoler, totalt cirka 75 000 studenter. Barometeret dekker 1800 studieprogrammer og er tilgjengelig på bokmål, nynorsk, nordsamisk og engelsk.

Studentundersøkelsen blir brukt til ulike formål av ulike målgrupper. Evalueringen indikerer at den bidrar med størst merverdi for lærestedene i Norge, men også for NOKUT og regjeringen, som bruker resultatet fra undersøkelsen som et viktig kunnskapsgrunnlag. Merverdien for studentene er mer begrenset. Lærestedene bruker studentundersøkelsen, om enn i varierende grad. For mange læresteder gir resultatene et verdifullt underlag for kvalitetsarbeid. En majoritet av lærestedene oppgir at de ville savnet undersøkelsen dersom den forsvant. Blant de som oppgir å ikke ville savne undersøkelsen finner vi først og fremst de store universitetene, som oppgir å ha egne, lokale undersøkelser som fyller samme funksjon.

Studiebarometeret oppfattes ikke i seg selv som et tilstrekkelig underlag for kvalitetsutvikling. Undersøkelsen må kompletteres med annen type underlag, som egne kvalitetsundersøkelser, andre nasjonale (student)undersøkelser eller annen type lærestedsspesifikk kvalitetsoppfølging. Størst merverdi ser undersøkelsen ut til å ha for læresteder som har et mer strategisk perspektiv på studentundersøkelsen. Disse lærestedene kjennetegnes ved at de bruker studentundersøkelsens indikatorer også i lærestedets egne interne kvalitetssikringssystem. Læresteder som har en strategi for hvordan de skal bruke resultatene oppfatter også at studentundersøkelsen har stor merverdi – uansett om det handler om å styrke forholdet til studentene eller sette søkelys på tiltak knyttet til indikatorer som stikker seg negativt ut.

En styrke ved studentundersøkelsen er at den gradvis er blitt forbedret og tilpasset uten at det har medført noen større avbrudd i statistikken. Dette innebærer at undersøkelsen, til tross for endringer, muliggjør longitudinelle studier. Evalueringen viser at NOKUT har en tydelig bevissthet rundt hva som fungerer godt og hva som fungerer mindre godt. Dette gir en god forutsetning for videre utvikling av undersøkelsen.

Studiebarometerets potensial er imidlertid underutnyttet. For å øke merverdien må man tydeliggjøre formålet med undersøkelsen. Det må være tydelig for ulike målgrupper hva de kan forvente av undersøkelsen og hvilke behov den har mulighet til å dekke. Selve spørreskjemaet har også behov for tilpasninger for å bedre brukervennligheten og øke nytteverdien til Studiebarometeret.

Summary

The student survey Studiebarometeret has been sent out annually since 2013 to students in the 2nd year and 5th year at Norwegian universities and university colleges and it is sent to about 75,000 students. It covers 1,800 study programmes and is available in Bokmål, Nynorsk, Northern Sami and English.

The student survey is used for different purposes by different target groups. The evaluation concludes that it contributes to great added value for the higher education institutions in Norway, but also for NOKUT and the government, for which the results of the survey constitute an important knowledge base. However, the added value for the students is more limited.

The higher education institutions use the student survey, albeit to varying degrees, and for many higher education institutions the results provide a valuable basis in their quality work. A majority of higher education institutions would miss the survey if it disappeared. Those who would not miss it are primarily large universities, on the grounds that they have their own local surveys that are said to fulfil the same function.

Studiebarometeret is not in itself perceived to be sufficient as a basis for quality development. It needs to be supplemented with other data such as the higher education institutions' own quality surveys, other national (student) surveys or different types of university-specific quality follow-ups. The survey seems to bring the most added value for those higher education institutions that have a more strategic perspective on the student survey. These institutions are characterised by the fact that they use the student survey's indicators also in their own internal quality assurance system. Higher education institutions that have a strategy on how to use the results, whether it is to strengthen the relationship with the students or to focus on initiatives that relate to one or two indicators that stand out negatively, also perceive that the student survey brings good added value.

One strength of the student survey is that it has been refined and adapted over time, without leading to any major interruptions in the statistics. This means that despite changes, it enables longitudinal studies. The evaluation shows a clear awareness at NOKUT of what works well and what can still be improved, which is a good prerequisite for further development of the survey.

However, the potential of Studiebarometeret is underutilised. In order to increase the added value, its purposes need to be clarified. It must be clear to different target groups what they can expect and what needs the survey is able to meet. There is also a need to make adjustments to the actual schedule to increase the user-friendliness and usefulness of Studiebarometeret.

1 Innledning

1.1 Oppdrag

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) har gitt konsulentfirmaet Faugert & Co Utvärdering i oppdrag å gjennomføre en evaluering av Studiebarometeret for høyere utdanning. Når vi her snakker om Studiebarometeret, er det studentundersøkelsen vi mener. Studentundersøkelsen omfatter stort sett alle norske institusjoner som tilbyr bachelor- og/eller masterprogram. I skrivende stund omfatter den til sammen 41 institusjoner. Enkelte små, private institusjoner og militærhøgskoler deltar ikke. Spørreskjemaet inneholder et bredt spektrum spørsmål som dreier seg om studentenes oppfatning av kvaliteten på ulike aspekter ved studieprogrammene. Resultatene av undersøkelsen blir tilgjengeliggjort via nettportalen studiebarometeret.no. Denne oppdateres årlig. Portalen gjør det mulig for studenter å sammenligne ulike studieprogrammer ut fra ulike parametere og over tid.

Evalueringen skal gi svar på følgende spørsmål:

1. Er Studiebarometeret godt nok tilpasset universitetenes og høyskolenes informasjonsbehov i deres kvalitetsarbeid?
2. Er Studiebarometeret godt nok tilpasset NOKUTs behov?

En viktig del av evalueringen er å finne ut om behovene til ulike interessenter blir dekket av Studiebarometeret slik undersøkelsen er utformet i dag eller om det finnes behov for revideringer og/eller kompletteringer. Studentundersøkelser gir et viktig underlag for å utvikle og forbedre kvaliteten på utdanninger. Det er derfor blitt lagt stor vekt på den første problemstillingen.

Evalueringen er gjennomført i perioden oktober 2021 til juni 2022. Göran Melin har vært prosjektleder, og Mikaela Almerud har vært viseprosjektleder. Evalueringsteamet vil rette en takk til alle som har tatt seg tid til intervjuer og til å svare på evalueringens spørreundersøkelse. Vi vil rette en særlig takk til ansatte som har forberedt stedsbesøk og tatt oss imot ved Universitetet i Bergen, Nord universitet, Handelshøgskolen BI og Høgskulen i Volda.

1.2 Metode

Evalueringen er gjennomført ved hjelp av en kombinasjon av metoder og datakilder slik at evalueringsspørsmålene er blitt besvart ved hjelp av både kvantitative og kvalitative data.

Workshop. Evalueringen ble innledet med en workshop hos NOKUT. I tillegg til representanter fra NOKUT deltok utvalgte nøkkelpersoner fra Universitetet i Bergen, Universitetet i Agder, OsloMet og Høgskolen Kristiania. En studentrepresentant fra Universitetet i Oslo deltok også. Hensikten med workshopen var å øke forståelsen for ulike perspektiver på Studiebarometeret. Under workshopen

diskuterte vi Studiebarometeret, hvordan undersøkelsen fungerer og eventuelle forbedringsområder. Se Vedlegg A for en oversikt over deltakerne på workshopen.

I slutfasen av evalueringen ble det holdt enda en workshop hos NOKUT. Her deltok referansegruppen tilknyttet Studiebarometeret. Under denne workshopen ble evalueringens resultater, konklusjoner og foreløpige anbefalinger presentert og diskutert.

Dokumentstudier. Evalueringsteamet har gått igjennom en rekke bakgrunnsdokumenter og rapporter med relevans for arbeidet. Vi har også satt oss inn i debatten som har pågått i Norge rundt Studiebarometeret.

Spørreundersøkelse til lærestedene. Vi sendte ut en spørreundersøkelse med spørsmål om Studiebarometeret til samtlige 32 universiteter, vitenskapelige høyskoler og høyskoler, samt de ytterligere ni institusjonene med akkrediterte studieprogrammer som er inkludert i Studiebarometeret (til sammen 41 mottakere). Vi mente det var viktig at alle 41 fikk sjansen til å komme med sitt syn på Studiebarometeret. Av disse var det 29 institusjoner som valgte å besvare undersøkelsen. Spørreundersøkelsen kan ses som en form for egenvurdering, det vil si at spørsmålene dreide seg om hvordan det enkelte lærestedet bruker Studiebarometeret og hvilke behov de har, samt hvilke forbedringsområder de eventuelt ser. Se Vedlegg B for oversikt over spørsmålene i spørreundersøkelsen.

Dybdeintervjuer. Resultatene som kom frem i spørreundersøkelsen ble komplettert med intervjuer. Vi gjennomførte dybdeintervjuer med intervjuobjekter på flere ulike nivåer ved lærestedene: Representanter for den øverste ledelsen, studierektorer eller tilsvarende, studieprogramansvarlige, lærere og representanter for studentorganisasjoner. Hensikten med intervjuene var å bygge en dyp forståelse for hvordan Studiebarometeret fungerer, hvordan utformingen av spørreskjemaet og ulike temaer blir oppfattet, hvordan undersøkelsen blir brukt, hvilke utviklingsmuligheter som finnes og hvilke forbedringstiltak lærestedene eventuelt etterspør. Til sammen gjennomførte vi intervjuer med 42 intervjuobjekter. Se Vedlegg A for en oversikt over intervjuobjektene.

Fordypningsstudier. Erfaringer fra tidligere studier og evalueringer har vist at det er svært verdifullt å treffe representanter for miljøene vi studerer. I dialog med NOKUT ble det derfor valgt ut fire læresteder til særlige fordypningsstudier. Vi var nøye med å finne institusjoner som hadde god spredning med tanke på type lærested, fagmessig innretning, størrelse og geografisk plassering. Vi gjennomførte dagsbesøk hos de utvalgte miljøene og fikk muligheten til å gå i dybden på hvordan disse jobber med Studiebarometeret: Hvem som bruker resultatene, hvilke resultater det er bruk for og i hvilken form. Se Vedlegg A for en oversikt over deltakerne på de ulike stedsbesøkene.

1.3 Disposisjon

Etter det innledende kapittelet følger et kapittel som beskriver formålet og hensikten med Studiebarometeret (Kapittel 2). Kapittel 3 presenterer resultatene fra spørreundersøkelsen og intervjuene, samt fra stedsbesøkene. Vi har funnet det verdifullt å også ta en kikk utenfor Norges grenser og studere enkelte lignende studentundersøkelser med mål om å høste eventuelle lærdommer. Eksempler på slike undersøkelser blir presentert i Kapittel 4. I Kapittel 5 har vi samlet evalueringens konklusjoner, og vi kommer også med en rekke anbefalinger.

2 Om Studiebarometerets studentundersøkelse

2.1 Om Studiebarometeret

Studiebarometeret er en nasjonal og digital studentundersøkelse¹ som gjennomføres av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) på oppdrag for Kunnskapsdepartementet (KD). Studiebarometeret har vært sendt ut hvert år siden 2013 til studenter på andre og femte året ved norske universiteter og høyskoler. Undersøkelsen sendes ut til cirka 75 000 studenter og dekker 1800 studieprogrammer. Den er tilgjengelig på bokmål, nynorsk, nordsamisk og engelsk.

De siste årene har omtrent 30 000 studenter besvart undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på mellom 40 og 50 prosent.² Spørreundersøkelsen tar cirka 10–15 minutter å besvare. Incentiver som gavekort skal motivere studentene til å svare.

Resultatene blir lansert på Studiebarometerets plattform³ sammen med

- spørsmålssettene fra år til år
- datasettet
- resultater fordelt på studieprogram inkludert sammenligninger mellom studieprogrammer og utvikling over tid per studieprogram
- oppdatert oversikt over hovedresultater
- NOKUTs publikasjoner basert på data fra spørreundersøkelsene⁴
- spørsmål og svar om studentundersøkelsen

NOKUT lanserer også årlig en rapport med hovedtendenser for å gi en deskriptiv oversikt på nasjonalt nivå⁵ og sammenligninger med tidligere år med utgangspunkt i utdanningstyper og institusjoner. Rapporten er offentlig og blir ofte en del av den offentlige debatten grunnet medieoppmerksomhet.

¹ Mens Studiebarometeret også inkluderer Fagskolestudentundersøkelsen, som sendes ut til fagskolestudenter på tertiærutdanning (utdanninger som bygger på videregående nivå), begrenser denne rapporten seg til studentundersøkelsen for studenter ved universitetet og høyskoler.

² Studiebarometeret 2020 – Hovedtendenser (2020), https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2021/hoyere-utdanning/studiebarometeret-2020_hovedtendenser_1-2021.pdf.

³ www.studiebarometeret.no.

⁴ Også tilgjengelig her: <https://www.nokut.no/studiebarometeret/analyser>.

⁵ Studiebarometeret 2021 – Hovedtendenser, NOKUT, 2022: https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2022/hoyere-utdanning/studiebarometeret-2021_hovedtendenser_1-2022.pdf.

2.2 Formål og hensikt med Studiebarometeret

Ifølge Studiebarometerets hjemmeside har Studiebarometeret til hensikt å måle studentenes opplevelse av egen studiekvalitet ved studieprogrammer på universiteter og høyskoler. Resultatene fra Studiebarometeret blir brukt som utgangspunkt for den norske regjeringens anbefalinger i flere Stortingsmeldinger om høyere kvalitet i utdanningen⁶. Ifølge Stortingsmeldingen Utdanning for omstilling – økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning (2021)⁷ er nytteverdien av Studiebarometeret at det kan bidra til å belyse tilstanden i norsk høyere utdanning og skaffe informasjon om utdanningskvalitet og relevans. Datasettet er dessuten tilgjengelig for sammenlignbare analyser for utdanningssektoren. NOKUT deler denne forståelsen og fremhever at formålet med Studiebarometeret er

- å styrke arbeidet med kvalitetsutvikling i høyere utdanning
- å gi nyttig informasjon om studiekvalitet

Kunnskapsdepartementet bekrefter i intervju at de og NOKUT er samstemte når det gjelder målsettingene for Studiebarometeret. Departementet bruker resultatene av undersøkelsen som kunnskapsgrunnlag ved politiske beslutninger samt til taleoppdrag og ved innspill til Stortinget. Arbeidet med resultatene av Studiebarometeret avhenger noe av den politiske ledelsens interesser og behov, men ansatte i departementet følger med på og holder seg oppdatert på resultatene hvert år. Studiebarometeret er en primær kilde til forståelse av nasjonal og lokal kvalitet i høyere utdanning, og resultatene av undersøkelsen blir supplert med informasjon fra andre rapporter og data fra andre kilder. Kunnskapsdepartementet fremhever at «Studiebarometeret har en plass» når det gjelder å måle kvalitet basert på definerte faktorer (se delkapittel 2.3) og for å måle studentenes trivsel som vesentlig for læring. Departementet understreker at de kjenner til Studiebarometerets styrker og svakheter, samt kritikken rundt hva Studiebarometeret faktisk måler (se delkapittel 2.5 om måling av kvalitet kontra studenttrivsel). I utgangspunktet finner de imidlertid resultatene nyttige for nasjonal benchmarking og videreutvikling av studieprogrammene.

2.3 Forståelse av begrepet «utdanningskvalitet»

Harvey og Greens (1993)⁸ mye refererte kvalitetsdefinisjon for høyere utdanning fremhever at kvalitet er et relativt konsept som ofte representerer ulike perspektiver fra høyere utdanningssektor,

⁶ For eksempel Meld. St. 16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning 2016–2017, Kunnskapsdepartementet 27.01.2017, Meld. St. 16 Utdanning for omstilling – økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning 2020–2021, Kunnskapsdepartementet 12.03.2021.

⁷ Utdanning for omstilling: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20202021/id2838171/>.

⁸ Harvey, Lee og Green, Diana (1993) 'Defining Quality', *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18: 1, 9 — 34.

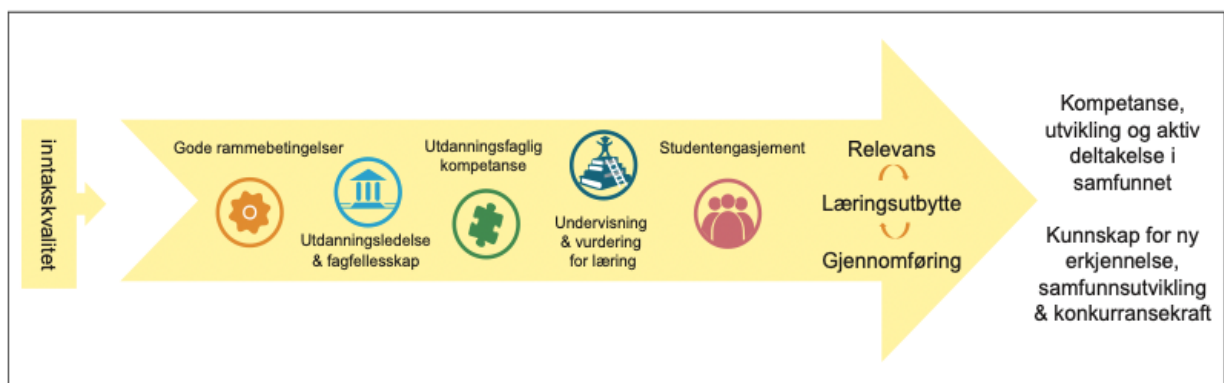
inkludert studenter, lærere, andre universitets- og høyskoleansatte og ansatte i offentlige myndigheter. Samtidig er kvalitet et konsept med utgangspunkt i benchmarking, som er knyttet til et ønske om å kunne gjennomføre vurderinger med absolutte måloppnåelser som kan indikere kvalitet.

Med dette som utgangspunkt deler NOKUT og Kunnskapsdepartementet forståelsen av at begrepet «utdanningskvalitet» er vanskelig å definere. Partene har i stedet identifisert faktorer og indikatorer som kan måle studentenes læringsutbytte og utdanningsrelevans. I Stortingsmeldingen Kultur for kvalitet i høyere utdanning (2017)⁹ fremhever Kunnskapsdepartementet at «kvalitet handler om standarder som skal overholdes, og om å møte forventninger, og krav. Men det handler også om det fremragende, og om variasjon, mangfold, utvikling og innovasjon, effektivitet og relevans». Grunnlaget for forståelsen av kvalitet handler om at studentene skal

- oppnå best mulig læringsresultater og personlig utvikling
- møte relevante utdanninger som forbereder dem godt for aktiv deltakelse i et demokratisk og mangfoldig samfunn og for en fremtidig yrkeskarriere
- gjennomføre utdanningen mest mulig effektivt

Videre viser departementet til at faktorene for kvalitet i høyere utdanning sentrerer rundt tre primære overskrifter: læringsutbytte, relevans og gjennomføring, som illustrert i Figur 1. Læringsutbytte handler om studentenes mulighet til å utnytte sitt potensial for læring, samt kunnskap, ferdigheter og kompetanse. Relevans skal forberede studentene på å bruke sin faglige kompetanse fra studiet i arbeidslivet. Gjennomføring handler om å gjennomføre mest mulig effektivt uten sløsing av ressurser for studenten eller samfunnet.

Figur 1 Faktorer for kvalitet i høyere utdanning.

Kilde: Meld. St. 16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning 2016–2017, Kunnskapsdepartementet.

⁹ Meld. St. 16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning 2016–2017, Kunnskapsdepartementet 27.01.2017.

NOKUT støtter bruken av disse faktorene innenfor ulike kvalitetsområder og vektlegger at å identifisere faktorer «er avhengig av kontekst, hvor ulike virkemidler bidrar til å skape kvalitet til ulike sider ved utdanning».¹⁰ De fremhever at NOKUTs egne vurderinger rundt kvalitet i høyere utdanning må være en del av sektorens felles forståelse og viser til Kunnskapsdepartementets fem faktorer utviklet i forkant av Stortingsmeldingen nevnt over:

- høye ambisjoner på studentenes vegne
- bruk av studentaktive og engasjerende læringsformer
- kvalitetskultur og tydelig utdanningsledelse
- integrering av studentene i det akademiske fellesskapet
- samspill med arbeidslivet¹¹

Det kommer ikke tydelig frem om NOKUT legger disse faktorene til grunn når de utvikler Studiebarometerets spørreskjema, men vi ser tegn på sammenheng mellom spørsmålsbatteriene og disse faktorene, for eksempel når det gjelder temaene «Studieprogrammets evne til å inspirere», «Eget engasjement», «Faglig og sosialt miljø» og «Tilknytning til arbeidslivet».

1. juli 2021 ble Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) opprettet. Direktoratet er underlagt Kunnskapsdepartementet og er en sammenslåing av Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku), Kompetanse Norge, Universell og deler av Direktoratet for IKT og fellestjenester for høyere utdanning og forskning (Unit) og Norsk senter for forskningsdata (NSD). HK-dir har nasjonalt ansvar for forvaltning innenfor høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og kompetansepolitikk. NOKUT og HK-dir er tildelt ulike arbeidsoppgaver av Kunnskapsdepartementet. Sammen bidrar de til å løse oppgaver som utvikler kvaliteten i norsk utdanning. HK-dir har ingen klar definisjon av begrepet «utdanningskvalitet», men i årsrapporten for 2021 legger de frem en rekke tiltak som skal bidra til å heve kvaliteten i UH-sektoren.¹²

2.4 Strukturen på spørreskjemaet

Studentene mottar spørreskjemaet som en personlig lenke og fyller inn skjemaet digitalt. Ifølge NOKUT er spørsmålene rettet mot studieprogramnivå, ikke emnes- eller institusjonsnivå. Alle studentene får i utgangspunktet samme spørsmålsett, med unntak av enkelte spørsmål som brukes til å aktivere ulike spørsmålsbatterier underveis. For eksempel vil svaret på spørsmålet om

¹⁰ Basert på det fremste: om evaluering, kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av norsk høyere utdanning. Vurderinger og tilrådinger fra arbeidsgruppe nedsatt av Norgesnettrådet, Norgesnettrådet, 1999.

¹¹ Hva vet vi om kvalitet? NOKUTS utredninger og analyser, NOKUT, desember 2016.

¹² Årsrapport 2021, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), mars 2022.

studentene er i eller har vært i praksis aktivere et sett med tilleggsspørsmål som gjelder praksiserfaringen.

Spørreskjemaet er basert på spørsmålsbatterier, eller tematisk grupperte spørsmål. Enkelte spørsmålsbatterier blir brukt til å konstruere en indeks for å få bedre forståelse for temaene som helhet. Skjemaet har både påstander som skal vurderes og ulike typer spørsmål som skal besvares. Ser man på spørreskjemaet for 2021, er matrisespørsmål med en serie Likert-skalaspørsmål mest fremtredende etterfulgt av flervalgsspørsmål med enkelt svar og åpne spørsmål. Svaralternativene omfatter muligheter på en skala, for eksempel fra «i liten grad» til «i stor grad» eller «helt uenig» til «helt enig», samt svaralternativet «vet ikke/ikke relevant».

I 2021 dreide spørsmålene seg om følgende temaer:

- undervisning
- omfang av tilbakemelding og veiledning
- tilbakemelding og veiledning
- faglig og sosialt miljø
- fysisk læringsmiljø og infrastruktur
- organisering av studieprogrammet ditt
- vurderingsformer
- medvirkning
- studieprogrammets evne til å inspirere
- eget læringsutbytte
- eget engasjement
- forventninger
- bruk av digitale verktøy¹³
- overordnet tilfredshet
- tidsbruk på faglige aktiviteter
- betalt arbeid

¹³ Digitale verktøy er definert som digitale læringsplattformer (Canvas, Blackboard, It's learning etc.), nettundervisningsverktøy (Zoom, Teams etc.), programvare (Excel, Stata, Matlab, Python, Photoshop etc.), sosiale medier (Forum, Facebook etc.), nettbaserte verktøy/medier (Youtube, Kahoot, Google Drive etc.), videoopptak, strømming, podkast etc.

- praksis¹⁴
- tilknytning til arbeidslivet¹⁵
- koronapandemien, inkludert nettundervisning
- beskrivelser av læringsutbytte
- undervisnings- og arbeidsformer, inkludert bruk og bidrag

Spørreskjemaet endres minimalt fra år til år for å sikre at resultatene er sammenlignbare og kan vise utvikling og endring over tid. Strukturen med spørsmålsbatterier gjør at man kan skifte ut tematiske deler av spørreskjemaet. Målet er imidlertid at tre fjerdedeler av spørsmålene er konstante, for å sikre grunnlag for sammenligning og analyse, mens én fjerdedel kan variere med ulike relevante spørsmål. De siste årene er det lagt til spørsmål om utfordringer knyttet til koronapandemien, særlig knyttet til situasjonen rundt nedstengning og nettbasert undervisning, samt fysisk og sosialt læringsmiljø under pandemien.

2.5 Debatten om Studiebarometeret

Lanseringen av Studiebarometerets resultater inspirerer årlig til debatt, spesielt blant fagfolk ved universiteter og høyskoler.

I 2017 ble kunnskapsgrunnlaget for undersøkelsen utfordret av Jan Reinert Karlsen, Rasmus Tore Slaattelid og Ingrid Birce Müftüoğlu ved Universitet i Bergen. I *Nytt Norsk Tidsskrift* argumenterte de for å legge mer vekt på utforming med utgangspunkt i forskningsetiske normer og prinsipper. Samtidig utfordret de forståelsen av kvalitetsbegrepet og den tilsynelatende implisitte forutsetningen at mindre variasjon i studiekarakterer kan ses i sammenheng med tidsbruk og samtidig indikere et kvalitetskriterium.¹⁶ Jannecke Wiers-Jenssen (OsloMet) og Elisabeth Hovdhaugen (NIFU) argumenterte i 2019 for en rekke metodiske utfordringer knyttet til måling av studieinnsats, også med tanke på tidsbruk som indikator på studiekvalitet.¹⁷ De påpekte at eksterne

¹⁴ Praksis er definert som følger: Foregår ofte på en ekstern arbeidsplass, for eksempel sykehus, skole og i bedrift (ekstern praksis). Praksis kan også være intern på høyskolen/universitetet, for eksempel på internklinikk ved institusjonen (intern praksis). Praksis kan være valgfri eller obligatorisk.

¹⁵ Tilknytning til arbeidslivet er definert som informasjonen og mulighetene som presenteres både via studieprogrammet og via andre aktører ved institusjonen, for eksempel karrieresenteret og studentforeninger.

¹⁶ Studiebarometeret som kunnskapsform og samfunnsfenomen (2017), Jan Reinert Karlsen (Førsteamanuensis, Senter for vitenskapsteori), Rasmus Tore Slaattelid (Førsteamanuensis, Senter for vitenskapsteori) og Ingrid Birce Müftüoğlu (Postdoktor, Institutt for sosialantropologi), *Nytt Norsk Tidsskrift*, nr. 1, 2017, årg. 34, s. 7–19, Universitetsforlaget.

¹⁷ Studieinnsats på lavere grad – hva kan Studiebarometeret fortelle oss? (2019), Uniped – Tidsskrift for universitets- og høgskolepedagogikk, Jannecke Wiers-Jenssen (Senter for profesjonsstudier, OsloMet) og Elisabeth Hovdhaugen (Nordisk institutt for studier om innovasjon, forskning og utdanning – NIFU).

forhold, som konkurransesituasjonen på arbeidsmarkedet, studentenes motivasjon og forventinger til undervisere, kan vise seg å ha betydning for innsatsen knyttet til studierelaterte aktiviteter.

I 2020 ble debatten vekket til live i Khrono, en nyhets- og nisjeavis for kunnskapssektoren. Khrono ble et hovedforum for diskusjon rundt videre utforming av Studiebarometeret, der representanter for ulike utdanningsinstitusjoner deltok. Enkelte foreslo enkle justeringer av spørreskjemaet, mens andre tok til orde for en helt ny utforming. Astrid Birgitte Eggen (Universitetet i Stavanger), Lars-Petter Jelsness Jørgensen (Høgskolen i Østfold) og Bjørn Ervik (OsloMet) fremhevet alle undersøkelsens betydning. Astrid Birgitte Eggen advarte mot Studiebarometerets manglende evne til å gi ny innsikt etter syv års implementering.¹⁸ Lars-Petter Jelsness Jørgensen foreslo enkle justeringer for å sikre at Studiebarometeret som verktøy tar høyde for svakheter i spørsmålsformuleringene, blant annet ved å adressere kognitive feilkilder der studentenes frustrasjonsnivå eller tilfredshet påvirker totalopplevelsen.¹⁹ Bjørn Ervik anbefalte NOKUT å nyttiggjøre seg et større omfang av spørsmålsbatteriet om læringsutbytte for å sikre et bedre kvalitativt sammenligningsgrunnlag og en bedre bruk av undersøkelsen.²⁰

Vigdis Vandvik, Lucas M. Jenø, Arild Raaheim, Torstein Hole og Gaute Velle ved Universitetet i Bergen har videre argumentert for langt større og omfattende endringer med fokus på produksjon av anvendelig data om undervisningskvalitet og læring, inkludert et bredere utvalg innspill fra undervisere og studieadministrasjonen, en gjennomgang av systemer og prosesser for kvalitetssikring i høyere utdanning og en integrert analyse som er kombinert med annen kvalitetsdata.²¹

Både i forkant av og ved lansering av resultatene fra 2021, ble det sterkt fremhevet av Anders Dechsling (HiØ), Stefan Sütterlin (UiØ), Ricardo G. Lugo (NTNU) og Lars Rune Halvorsen (HiØ) at det finnes et klart behov for en forståelse av hva som menes med begrepet studiekvalitet og at det kun er enkelte aspekter ved høyere utdanning som blir løftet frem i spørreundersøkelsen.²² De påpeker at det ikke er «mulig å lese ut fra Studiebarometeret hvilke studieprogrammer som best mulig introduserer studenter for slikt som kritisk tenkning, vitenskapelig metode eller den beste

¹⁸ Ingen ny innsikt av studiebarometeret (31.01.2020), Astrid Birgitte Eggen (Prorektor for utdanning, Universitetet i Stavanger), Khrono.

¹⁹ Kunne studiebarometeret hatt større betydning bare ved enkle justeringer (31.01.2020), Lars-Petter Jelsness Jørgensen (rektor, Høgskolen i Østfold), Khrono.

²⁰ Til Studiebarometerets forsvar! (19.02.2020), Bjørn Ervik (seniorrådgiver, OsloMet), Khrono.

²¹ Vi vil ha full revolusjon: Studiebarometeret 2.0! (08.02.2020), Vigdis Vandvik (Professor UiB), Lucas M. Jenø (Førsteamanuensis, UiB), Arild Raaheim (Professor, UiB), Torstein Hole (UiB) og Gaute Velle (Professor UiB), Khrono.

²² Studiebarometeret måler ikke studiekvalitet (11.11.2021), Anders Dechsling (stipendiat HiØ), Stefan Sütterlin (professor UiØ), Ricardo G. Lugo (førsteamanuensis, NTNU), og Lars Rune Halvorsen (Instituttleder, HiØ), Khrono.

vitenskapelige kunnskapen basert på de relevante læringsutbyttene» og at spørsmålsbatteriene i større grad etterspør studentenes opplevelse av «infrastrukturen rundt studieprogrammene». I et forsøk på å adressere dette, foreslår Silje Bringsrud Fekjær (OsloMet) å løfte debatten og tenke nytt om metodene som brukes.²³ Hun fremhever at en løsning kan være å redusere rollen til de tradisjonelle spørreundersøkelsene og supplere dem med andre kvalitative metoder, for eksempel fokusgrupper.

NOKUTs tilsvaret til kritikken har vært et ønske om en mer nyansert forståelse av hensikten med Studiebarometeret.²⁴ Samtidig har NOKUT vært åpne for en grundigere evaluering og utvikling av undersøkelsen med mål om å oppnå større nytteverdi og bruk innenfor utdanningssektoren.²⁵ I november 2020 arrangerte NOKUT et seminar der flere av de aktive i mediedebatten deltok. I tillegg til diskusjonen, kom det innspill fra publikum, som også tok til orde for flere av mediedebattens diskuterte elementer, samt fremhevet andre forslag til endringer av Studiebarometeret. Tilbakemeldingene fokuserte spesielt på å utvide og tilrettelegge undersøkelsen for å omfatte flere årskull, samkjøre Studentundersøkelsen og Undervisningsundersøkelsens graderingsskalaer for å få bedre tematisk sammenligning og en avklaring av gapet mellom studentenes ønsker for og faktiske opplevelse av egen studietid.

2.6 Andre lignende undersøkelser rettet mot studenter

I tillegg til Studiebarometeret sender universitetene og høyskolene, via faglærerne, ut separate emnesundersøkelser til studentene. Disse gir individuelle tilbakemeldinger om fagene ved slutten av hvert semester. Tilbakemeldingene blir brukt direkte til kvalitetsforbedring av fagene. Enkelte universiteter og høyskoler har i tillegg de siste årene sendt ut en mental helse- og velværeundersøkelse i egen regi på grunn av koronapandemien for å undersøke hvordan digital hjemmeundervisning har påvirket studentene.

Det finnes også andre nasjonale undersøkelser rettet mot studenter. Folkehelseinstituttet har siden 2010 gjennomført spørreundersøkelsen Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) på oppdrag for studentsamskipnadene SiO (Oslo), Sammen (Vestlandet) og Sit (Trondheim).²⁶ SHoT blir vanligvis gjennomført hvert fjerde år (2010, 2014, 2018, 2022), men på grunn av koronapandemien ble undersøkelsen også sendt ut i 2021. SHoT er rettet mot alle heltidsstudenter

²³ Vi trenger flere alternativer enn Studiebarometeret (04.02.2022), Silje Bringsrud Fekjær (professor/fungerende prorektor for utdanning OsloMet), Khrono.

²⁴ Feil om Nokut og studiebarometeret (2017), Ole-Jacob Skodvin (Analysedirektør NOKUT), Pål Bakken (Prosjektleder Studiebarometeret), Magnus Strand Haugen (Rådgiver NOKUT), Nytt Norsk Tidsskrift – Debatt, s. 218.

²⁵ Veien videre for Studiebarometeret (17.11.2020), Kristin Vinje (Administrerende direktør NOKUT), Khrono.

²⁶ www.studenthelse.no.

ved norske universiteter og høyskoler. Undersøkelsen kartlegger helsen og velværet til studentene og gir innsikt i hvordan velferdstilbudet til studentene kan forbedres. Undersøkelsen har en lavere svarprosent enn Studiebarometeret, med 30 prosent (2018) og 34 prosent (2021). På samme måte som Studiebarometeret lokker SHoT med premier som nettbrett og gavekort for å motivere til en høyere svarprosent. Evalueringens stedsbesøk og samtaler med studentene i mars 2022 avdekker at SHoT-undersøkelsen skaper engasjement blant annet fordi den fremmes *av* studenter *til* studenter. I tillegg bekrefter studentene at et friskere og mer moderne grafisk design, samt tilgjengelig materiale for promotering av undersøkelsen, gjør at den virker mer appellerende og tilrettelegger for økt promotering av undersøkelsens nytteverdi.

3 Resultater

Dette kapittelet presenterer all innsamlet og analysert empiri fra evalueringens spørreundersøkelse til lærestedene, gjennomførte intervjuer og stedsbesøk.

3.1 Bruk

For å vurdere hvor hensiktsmessig studentundersøkelsen er og identifisere mulige utviklingsbehov, er det viktig å forstå både hvordan studentundersøkelsen blir brukt og hvorfor den ikke blir brukt. I den sammenheng er det viktig å være klar over at studentundersøkelsen har flere målgrupper og at disse har ulike bruksområder. De ulike målgruppene er lærestedene, studentene, NOKUT og regjeringen.

3.1.1 Lærestedenes bruk av undersøkelsen

Innledningsvis kan vi konstatere at lærestedene bruker resultatene fra undersøkelsen, om enn i varierende grad og på ulike måter. Hvordan de bruker dem ser til en viss grad ut til å være styrt av størrelsen på og typen lærested samt av hvilke ressurser det enkelte lærestedet har til å gjennomføre lignende undersøkelser på egen hånd.

Bruken av resultatene fra undersøkelsen foregår først og fremst på studieprogramnivå ettersom det er der kvalitetsarbeidet gjøres. I tillegg blir resultatene brukt på sentralt eller strategisk nivå. Store læresteder gir imidlertid uttrykk for at altfor aggregerte data og/eller variasjoner i data forvansker bruken på strategisk nivå.

Noe av det viktigste for lærestedene er å kunne bruke studentundersøkelsen som et verktøy til å sammenligne egne studieprogrammer med en nasjonal benchmark. Det blir understreket at studentundersøkelsens indeks når det gjelder studentenes overordnede tilfredshet blir sett på som et viktig utgangspunkt for å kunne foreta nasjonale sammenligninger av lignende studieprogrammer.

I vår spørreundersøkelse ble representanter fra lærestedene bedt om å vurdere i hvilken grad de bruker resultatene fra undersøkelsen innenfor tre bruksområder: kartlegging (av for eksempel studentenes arbeidsmiljø), utvikling av studieprogrammer og informasjonsspredning.²⁷

Figur 2 viser at mer enn halvparten av lærestedene oppgir at de bruker resultatene fra undersøkelsen til kartleggende formål i høy grad, for eksempel til å identifisere kvalitetsmangler

²⁷ Disse områdene ble identifisert gjennom dokumentstudier, en gjennomgang av debatten rundt studentundersøkelsen og evalueringens innledende workshop med NOKUT og representanter for læresteder og studenter.

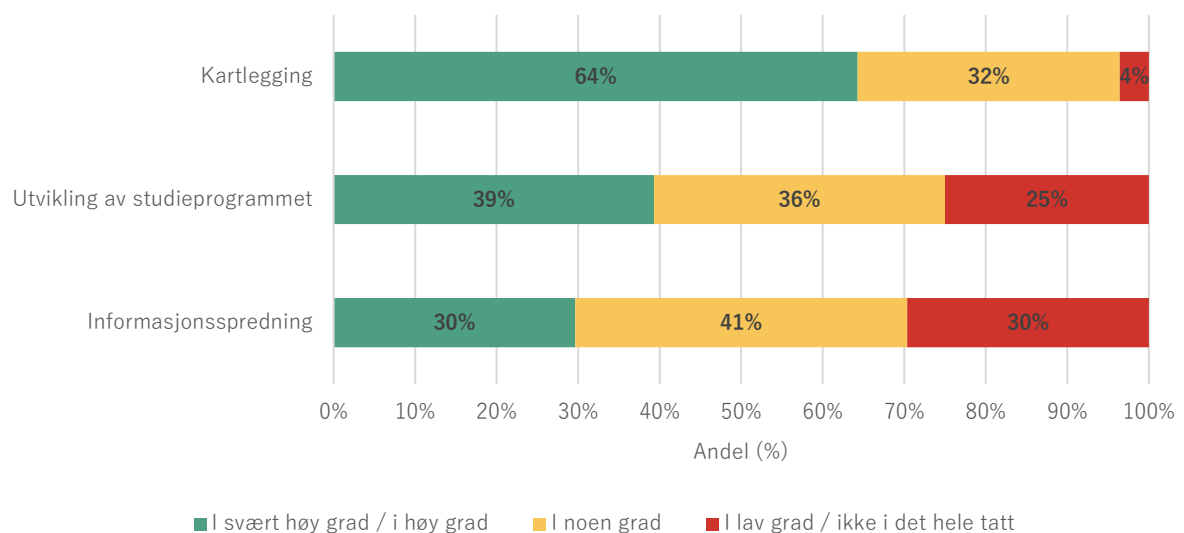
eller vurdere og følge opp ulike utdanningsmiljøers studiekvalitet. Resultatene blir også brukt som grunnlag for interne evalueringer av studieprogrammer.

Fire av ti respondenter oppgir at de i svært høy grad bruker resultatene til å utvikle studieprogrammene. Studentundersøkelsen blir ansett som særlig verdifull når det gjelder å kunne følge utviklingen over tid. Viktigheten av å ha longitudinelle data som muliggjør tidsserieanalyser blir også understreket i intervjuene og under stedsbesøkene.

Både i spørreundersøkelsen og i intervjuene kommer det frem at resultatene fra undersøkelsen – både negative og positive – blir gjenstand for interne diskusjoner om kvalitetsutvikling. Resultatene blir diskutert i ulike kvalitetssikringsorganer og -grupper både på studieprogram- og lærestedsnivå. En rekke læresteder beskriver at de har satt i verk tiltak for å øke studiekvaliteten som følge av slike diskusjoner på bakgrunn av resultatene fra studentundersøkelsen.

Hvert tredje lærested bruker resultatene fra studentundersøkelsen til informasjonsspredning, dels i intern og ekstern markedsføring, dels som grunnlag for intern årsrapportering. Intervjuene bekrefter dette. Det kommer tydelig frem at positive resultater blir brukt til å markedsføre studieprogrammer overfor studenter som skal velge utdanning.

Figur 2 I hvilken grad bruker lærestedet studentundersøkelsens resultater til nedenstående formål? (n=28).

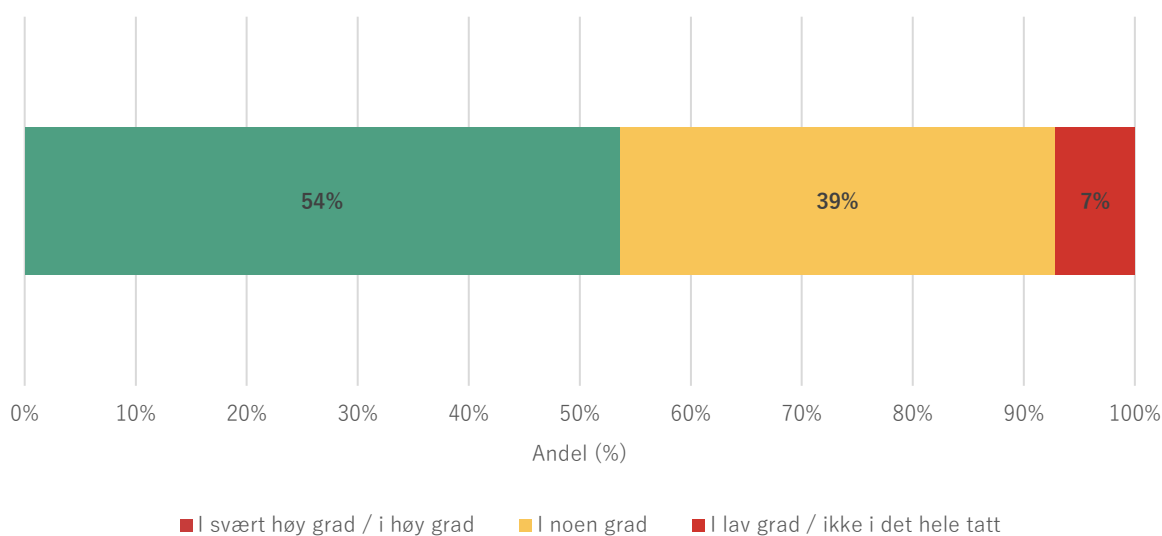
Kilde: Nettbasert spørreundersøkelse.

I spørreundersøkelsen ble representantene for lærestedene også bedt om å oppgi i hvilken grad de mener studentundersøkelsens resultater kan brukes i deres kvalitetsutviklingsarbeid. Svarene, illustrert i Figur 3, viser at en majoritet av lærestedene mener informasjonen i høy grad kan brukes

i kvalitetsarbeidet. Flere læresteder mangler kvalitetsundersøkelser brutt ned på studieprogramnivå, og for disse blir resultatene fra studentundersøkelsen ekstra viktig.

Det er imidlertid flere som mener studentundersøkelsen ikke er tilstrekkelig som underlag for kvalitetsutvikling alene, siden den ikke tar hensyn til lærestedsspesifikke forutsetninger. Studentundersøkelsen er derfor som oftest ett av flere underlag lærestedene bruker i kvalitetsutviklingsarbeidet. Som komplement bruker de for eksempel lokale kvalitetsundersøkelser, kandidat- og alumnusundersøkelser og til en viss grad andre nasjonale undersøkelser, som Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT).

Figur 3 I hvilken grad er studentundersøkelsen nyttig for lærestedets kvalitetsarbeid? (n=28).

Kilde: Nettbasert spørreundersøkelse.

Både i intervjuene og under stedsbesøkene kommer det frem at det er relativt vanlig for lærestedene å samle inn egne, lokale kvalitative data som et komplement for å kunne tolke og bruke resultatene fra studentundersøkelsen bedre i kvalitetsarbeidet. Denne innsamlingen foregår for eksempel ved hjelp av intervjuer eller referansegrupper hvor studentene får kommentere resultatene fra undersøkelsen. Flere oppgir at studentundersøkelsen har blitt en integrert del av lokale kvalitetsundersøkelser, og at de bruker spørsmålene fra studentundersøkelsen i sine egne lokale fagevalueringer hvert semester.

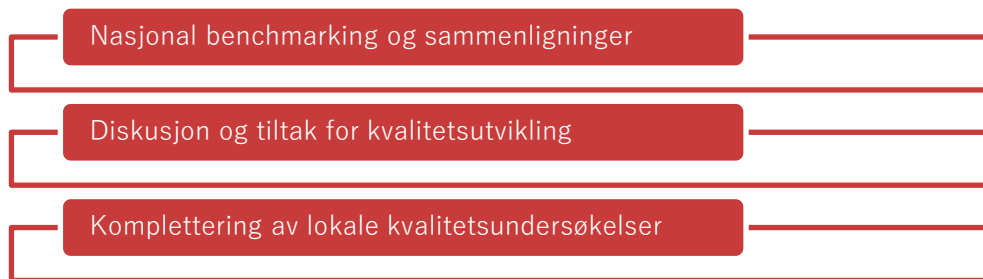
Et intervjuobjekt beskriver følgende:

Studiebarometerets studentundersøkelse er en integrert del av vårt kvalitetssikringssystem og systematiske kvalitetsarbeid. Den supplerer våre egne undersøkelser og har funnet sin naturlige plass blant en rekke ulike

studentevalueringer hos oss. Det er også fint å ha en nasjonal benchmark for å kunne sammenligne oss med andre institusjoner og se hvor vi har våre styrker og svakheter.

Sammenlagt viser evalueringresultatene fra spørreundersøkelsen, intervjuene og stedsbesøkene at bruken av Studiebarometerets resultater er bredere enn områdene som vises i Figur 2. Vi kan konstatere at lærestedene først og fremst bruker Studiebarometeret slik: Som verktøy til nasjonal benchmarking overfor lignende studieprogrammer, som grunnlag for interne diskusjoner og tiltak for kvalitetsutvikling og som et komplement til egne lokale kvalitetsundersøkelser – se Figur 4.

Figur 4 Lærestedenes tre viktigste bruksområder for studentundersøkelsen.

3.1.2 NOKUTs, regjeringens og studentenes bruk av studentundersøkelsen

NOKUT bruker resultatene fra studentundersøkelsen som ett av flere underlag i eget kvalitetsarbeid. Resultatene fra undersøkelsen settes sammen med indikatorer fra underviserundersøkelsen og database for statistikk om høyere utdanning (DBH) til faktaark for hvert enkelt lærested i forkant av NOKUTs periodiske tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid. Resultatene blir da brukt som bakgrunnsinformasjon snarere enn som grunnlag for å vurdere kvalitet.

I tillegg blir de samme datakildene, i tillegg til bekymringsmeldinger og annen kvalitativ informasjon, brukt som underlag i NOKUTs kunnskapsbaserte tilsyn med høyere utdanning. Disse dataene er ett av flere mulige utgangspunkt når NOKUT løpende vurderer å sette i gang tilsyn eller bruke andre virkemidler. Et sterkt avvikende resultat fra studentundersøkelsen over flere år kan være grunnlag for å sette i gang en prosess.

Utover dette er studentundersøkelsen en viktig kilde til informasjon. Den bidrar med store mengder data som muliggjør sammenligninger over tid. Dataene gjøres tilgjengelige via Norsk senter for forskningsdata for å danne underlag for forskning.

NOKUT etterstreber å samordne ulike typer informasjon. Gjennom å kombinere ulike datakilder, deriblant studentundersøkelsen, muliggjøres robuste underlag som dels brukes av NOKUT, dels av

Kunnskapsdepartementet (KD). NOKUT har dessuten oversikt over ulike undersøkelser og informasjonskilder og dermed gode forutsetninger for å identifisere og motvirke overlapp.

NOKUT er en viktig plattform for læring og erfaringsdeling. Før pandemien arrangerte NOKUT årlige seminarserier i forbindelse med publiseringen av resultatene fra studentundersøkelsen. I starten hadde disse søkelys på bruken av undersøkelsen, senere gikk de over til å fokusere på ulike temaer og dybdeanalyser. Pandemien satte en stopper for disse seminarene, men evalueringen viser at lærestedene tydelig ønsker at de blir gjenopptatt.

For KD utgjør studentundersøkelsen et viktig kunnskapsgrunnlag. NOKUT gjennomfører undersøkelsen på oppdrag for KD, men står relativt selvstendig i gjennomføringen. KD har stor tillit til at NOKUT gjennomfører undersøkelsen på en måte som best mulig fremmer kvaliteten i høyere utdanning, samtidig som den skaffer informasjon som er viktig for departementet. To indikatorer fra studentundersøkelsen – tidsbruk og overordnet tilfredshet – har i mange år vært styringsparametere for høyere utdanning i Norge.

Studentundersøkelsen har også potensiell verdi for Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Direktoratet har et samlet, nasjonalt ansvar for forvaltningsoppgaver innenfor høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og kompetansepolitikk, og vil også få oppgaver fra NOKUT. HK-direktoratet er faglig rådgiver for Kunnskapsdepartementet, setter i verk politikken og samordner virkemidlene.

Studentenes bruk av studentundersøkelsen

I intervjuer med studenter og studentrepresentanter kommer det frem at resultatene fra studentundersøkelsen først og fremst blir brukt av studentorganisasjonene. Studentorganisasjonene, både nasjonale og lokale, bruker resultatene dels til kommunikasjonsformål, dels til å påvirke lærestedene i deres kvalitetsarbeid. Studentundersøkelsen blir beskrevet å ha større påvirkning på lærestedene enn det for eksempel kursevalueringer har. Studentrepresentantene mener derfor studentundersøkelsen gir et viktig grunnlag for deres påvirkningsarbeid. Det er først og fremst omfanget av undersøkelsen som gir den større gjennomslagskraft hos lærestedene enn for eksempel kursevalueringer.

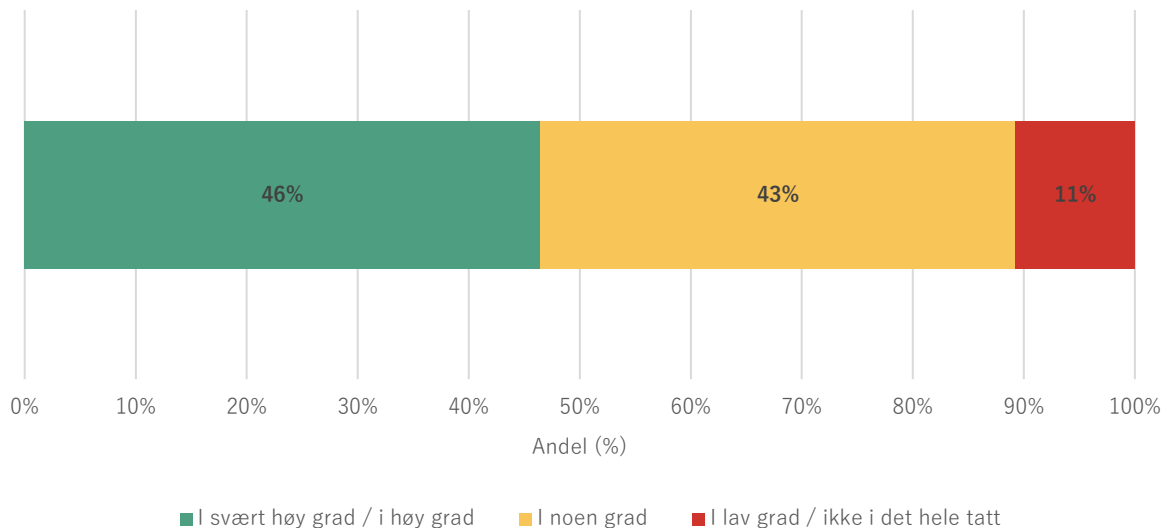
Ellers beskriver de intervjuede studentene at det er begrenset hvor mye den enkelte student bruker resultatene fra undersøkelsen. En utfordring som løftes frem er at mange studenter ikke kjenner til undersøkelsen før de begynner å studere. For å få økt gjennomslag, og for eksempel fremme informerte valg av utdanningsprogram, må resultatene fra studentundersøkelsen gjøres bedre tilgjengelig via nettstedene som kommende studenter bruker når de skal søke høyere utdanning, for eksempel utdanning.no.

3.2 Innhold

Lærestedenes bruk av studentundersøkelsen er på mange måter avhengig av at det som måles, altså innholdet, er relevant. I vår spørreundersøkelse ble representanter for lærestedene bedt om å

oppgi i hvilken grad de er fornøyd med studentundersøkelsens spørreskjema. Resultatet, som fremgår av Figur 5, viser at nesten halvparten av respondentene i svært høy grad eller i høy grad er fornøyd med studentundersøkelsens spørreskjema. Nesten like mange er fornøyd i noen grad, mens drøyt én av ti svarer at de er fornøyd i lav grad eller ikke i det hele tatt.

Figur 5 I hvilken grad er lærestedet fornøyd med studentundersøkelsens spørreskjema? (n=28).

Kilde: Nettbasert spørreundersøkelse.

Dette bildet blir bekreftet i intervjuene, hvor en majoritet av lærestedsrepresentantene oppgir at studentundersøkelsens spørreskjema generelt sett er relevant. De er også enige i at de fleste overgripende temaene i spørreskjemaet er relevante. Materialet viser imidlertid en viss variasjon avhengig av hvilket bruksområde det gjelder (se avsnitt 3.1.1). Ulike temaer kan være mer eller mindre relevante avhengig av hvilken type lærested eller studieprogram det dreier seg om, samt hvilke målgrupper som besvarer undersøkelsen og på hvilket tidspunkt.

3.2.1 Studentundersøkelsens faste spørsmålstemaer

I vår spørreundersøkelse ba vi representanter for lærestedene om å gradere studentundersøkelsens faste spørsmålstemaer etter hva som er mest og minst relevant for deres kvalitetsarbeid. Resultatet viser at spørsmålstemaene som dreier seg om overordnet tilfredshet, læringsutbytte, sosialt læringsmiljø, tilbakemelding og veiledning samt tilknytning til arbeidslivet, har svært høy relevans for kvalitetsarbeidet. Blant det som oppfattes å ha lavest relevans for kvalitetsarbeidet finner vi spørsmålene om engasjement, «jeg går på studieprogrammet jeg helst vil gå på», praksis og inspirasjon.

Majoriteten av intervjurespondentene bekrefter at spørsmålstemaene som handler om læringsutbytte, samt tilbakemelding og veiledning, er de som er mest relevante for lærestedenes kvalitetsarbeid. Dette skyldes at spørsmålene på en tydelig måte henger sammen med den faglige kvaliteten i undervisningen og derfor er mest anvendelige når studieprogrammene skal utvikles.

Samtidig gir noen av intervjuobjektene uttrykk for at disse spørsmålstemaene ville blitt mer relevante hvis de kunne inkludert spørsmål om hvilke tiltak studentene ønsker å se. De mener konkrete eksempler på tiltak ville hjulpet lærestedene i kvalitetsarbeidet. En av de intervjuede lærestedsrepresentantene sier følgende:

For eksempel tilbakemelding er noe mange studenter ønsker mer av. Jeg skulle ønske at studentundersøkelsen stilte flere spørsmål rundt hva slags tilbakemelding studentene vil ha. Vi har behov for å vite hva som skal til for at vi skal bli bedre.

Andre lærestedsrepresentanter oppgir at de involverer studentene i kvalitetsarbeidet, for eksempel ved å diskutere resultatene fra studentundersøkelsen sammen med dem, for på den måten å kunne identifisere mulige forbedringsforslag.

Mange intervjuobjekter bekrefter at undersøkelsens spørsmål om studentenes overordnede tilfredshet er relevante. Intervjumaterialet viser imidlertid at mange lærestedsrepresentanter mener resultatene for overordnet tilfredshet først og fremst er relevante som nasjonal benchmark mot lignende studieprogrammer ved andre læresteder. Flere av de intervjuede lærestedsrepresentantene mener tilfredshet som mål på studiekvalitet er problematisk ettersom aggregerte data for denne variabelen blir for generelle og intetsigende. Dette innebærer at det blir vanskelig å sette inn tiltak for å øke kvaliteten på studieprogrammene basert på resultatene for studentenes overordnede tilfredshet. Dessuten tenderer resultatene for denne variabelen mot å ikke variere så mye fra år til år for hvert enkelt lærested, noe som gjør det vanskelig å avgjøre om eventuelle tiltak har hatt effekt.

Både empirien fra spørreundersøkelsen og intervjuene indikerer at spørsmålsbatteriet i studentundersøkelsen generelt sett er bedre tilpasset studieprogrammer med mer teoretisk innretning. Dette gjelder først og fremst enkelte spørsmål knyttet til temaer som læringsutbytte og vurderingsformer. Et intervjuobjekt uttrykker:

Alle spørsmålene passer ikke for vårt lærested og hvordan vi bedriver vår undervisning. For eksempel foregår eksamen hos oss som en utstilling der man presenterer et prosjekt. Studiebarometeret tar utgangspunkt i at eksamener er mer teoretisk innrettet.

Et annet aspekt ved spørsmålenes relevans er knyttet til målgruppene undersøkelsen sendes ut til og på hvilket tidspunkt. Flere lærestedsrepresentanter poengterer – både i intervjuer og i spørreundersøkelsens fritekstsvar – at områder som for eksempel internasjonalisering, forsknings- og utviklingsarbeid og arbeidslivsrelevans først blir aktuelle senere i studieløpet for mange studieprogrammer. Dette innebærer at det ikke er relevant å svare på spørsmål om disse temaene først og fremst for bachelorstudenter allerede i tredje semester, ettersom disse ikke har erfaring med dette ennå. I spørreundersøkelsens fritekstsvar skriver en av lærestedsrepresentantene følgende:

Enkelte spørsmål er ikke så relevante i forhold til når studentene svarer. Mange av svarene hadde vært annerledes dersom studentene hadde blitt spurt senere i studieløpet. F.eks. så er utdanningens arbeidslivsrelevans sentralt, men svar fra studenter tidlig i en bachelorutdanning kan ha begrenset verdi.

Hvis studentene opplever at spørsmålene i undersøkelsen ikke er relevante, kan det bidra til at de ikke føler seg motivert til å besvare hele undersøkelsen. At enkelte deler av undersøkelsen ikke er relevante for enkelte grupper studenter risikerer derfor å påvirke svarfrekvensen negativt, dette mener flere lærestedsrepresentanter. De mener innholdet i undersøkelsen kunne blitt mer relevant dersom det gikk an å tilpasse innholdet til ulike læresteder og studieprogrammer, for eksempel gjennom å gjøre enkelte spørsmålsbatterier valgfrie.

Når det gjelder sosialt læringsmiljø gir intervjumaterialet et noe mer nyansert bilde enn materialet fra spørreundersøkelsen. Mange lærestedsrepresentanter er enige i at dette er et viktig område, men et intervjuobjekt gir for eksempel uttrykk for at læringsmiljø er et ganske diffust begrep, noe som innebærer at det blir vanskelig å identifisere konkrete tiltak i kvalitetsarbeidet basert på resultatene. Enkelte intervjuobjekter poengterer dessuten at spørsmål om sosialt miljø er en del av SHoT-undersøkelsen, og at denne kanskje er bedre egnet til å dekke det området.

I både intervju- og spørreundersøkelsesmaterialet ser vi at mange av lærestedsrepresentantene er kritisk innstilt til de faste spørsmålene innenfor spørsmålskategoriene inspirasjon og eget engasjement. De mener spørsmålene her er altfor abstrakte og vanskelige å tolke for studentene. Et intervjuobjekt sier følgende:

Spørsmålene som handler om inspirasjon og eget engasjement, det blir veldig vagt. Det handler ikke så mye om kvaliteten på undervisningen, men påvirkes av hvilken studieinnretning man har og individuelle lærere. Om det skal tas bort noen spørsmål, er det disse.

Når det gjelder spørsmålet «jeg går på studieprogrammet jeg helst vil gå på» mener en overveiende andel av lærestedsrepresentantene at spørsmålet tilfører svært lite til kvalitetsarbeidet og derfor

kan tas bort fra undersøkelsen. I intervjuene blir det også rettet kritikk mot spørsmål i spørsmålskategorien om studentenes tidsbruk. Et intervjuobjekt poengterer at tiden studentene bruker på studiene kan variere kraftig fra student til student uten at dette nødvendigvis sier noe om verken studieresultatene eller kvaliteten på undervisningen.

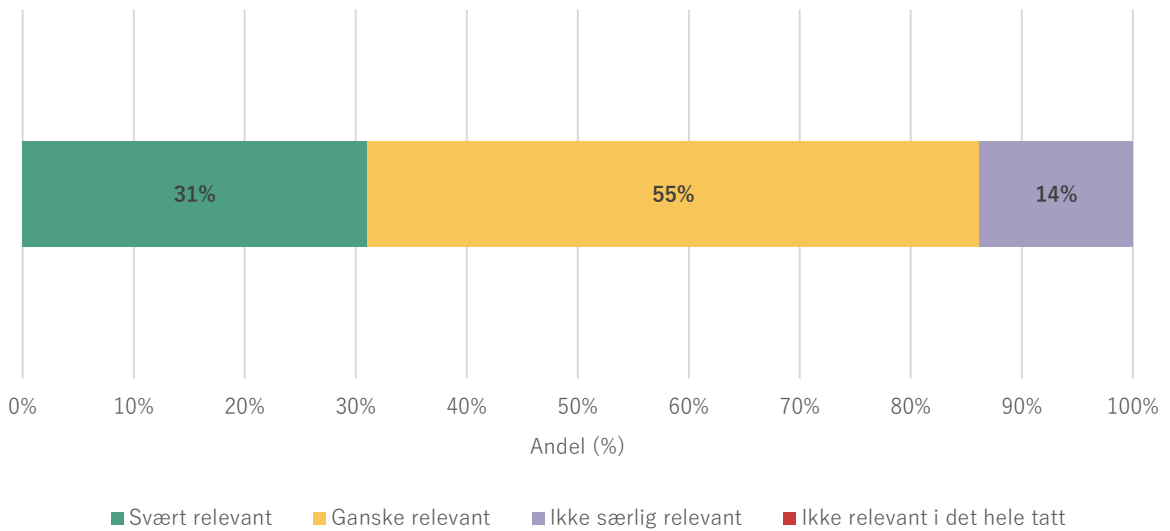
Videre gir lærestedsrepresentantene uttrykk for en viss skepsis knyttet til spørsmålene i spørsmålskategoriene om studentenes medvirkning, studieprogrammernes arbeidslivsrelevans og praksis. Representantene mener studentene har en tendens til å misforstå disse spørsmålene og at resultatene derfor blir vanskelige å bruke i kvalitetsarbeidet. Når det gjelder spørsmål om studentenes medvirkning er enkelte intervjuobjekter usikre på om studentene har god nok kjennskap til mulighetene og kanalene for innflytelse som tilbys på lærestedene med tanke på studentenes medvirkning i utformingen av undervisningen.

Også når det kommer til spørsmål om studieprogrammernes arbeidslivsrelevans mener lærestedene det er en risiko for at elevene misforstår spørsmålene. Et eksempel er at studentene noen ganger gir lav poengskår til profesjonsorienterte studieprogrammer med høy arbeidslivsrelevans (for eksempel politiutdanningen og sykepleierutdanninger). De fører et tilsvarende resonnement rundt spørsmål knyttet til praksis, som blir forvirrende og vanskelige å tolke for studenter ved studieprogrammer uten mulighet for praksis.

3.2.2 Studentundersøkelsens skiftende temaer

I spørreundersøkelsen ba vi representanter for lærestedene om å ta stilling til hvor relevante de skiftende temaene (f.eks. spørsmål om Covid-19-pandemien) er for lærestedenes bruk av studentundersøkelsens resultater i eget kvalitetsarbeid. Resultatet, som fremgår av Figur 6, viser at drøyt halvparten av lærestedsrepresentantene mener de skiftende temaene er ganske relevante, og at nesten en tredjedel mener de er svært relevante.

Figur 6 Vennligst ta stilling til hvor relevante de skiftende temaene (f.eks. spørsmål om Covid-19-pandemien) er for deres bruk av studentundersøkelsens resultater i deres kvalitetsarbeid (n=28).

Kilde: Nettbasert spørreundersøkelse.

Både i intervjuer og i spørreundersøkelsens fritekstsvaer gir lærestedsrepresentantene uttrykk for at det er viktig med et fleksibelt spørsmålsbatteri som kan ta hensyn til aktuelle hendelser. De skiftende temaene, og fleksibiliteten de innebærer, fyller en viktig funksjon ved å gjøre det mulig for lærestedene å fange opp nye behov å ta hensyn til i kvalitetsarbeidet. En lærestedsrepresentant skriver følgende i spørreundersøkelsens fritekstsvaer:

Skiftende temaer, der dagsaktuelle tematikker belyses, ser vi på som svært relevant å fortsette med. Det øker våre muligheter til å ta pulsen på organisasjonen, muligheten til fange opp nye behov som inntreffer og kunne sammenligne oss både intern og eksternt.

Samtidig understreker mange av lærestedsrepresentantene at det er studentundersøkelsens faste spørsmålstemaer som er mest relevant for deres kvalitetsarbeid. Mange lærestedsrepresentanter mener imidlertid at undersøkelsen er for lang og at dette kan risikere å påvirke svarfrekvensen negativt (se avsnitt 3.3 nedenfor). På bakgrunn av dette er det viktig at spørsmålsbatterier knyttet til skiftende temaer ikke blir for omfattende, men at tyngdepunktet blir liggende på undersøkelsens faste spørsmålstemaer.

Viktig med motivasjon til å besvare studentundersøkelsen

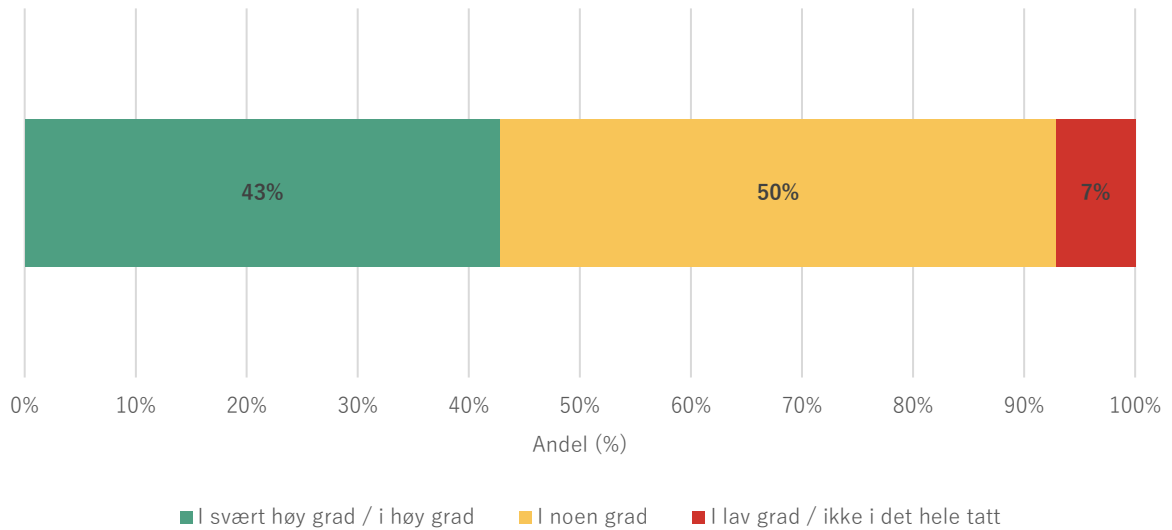
Under evalueringens stedsbesøk oppga studentrepresentanter at bruken av og innholdet i studentundersøkelsen må gjøres tydeligere og mer tiltalende for å motivere studentene til å besvare undersøkelsen. Studentrepresentantene sammenlignet studentundersøkelsen med andre nasjonale undersøkelser rettet mot studenter som de mener har et tydeligere formål og mer konkret adresserer studentenes behov. Studentene blir oppgitt å være mer tilbøyelige til å besvare disse undersøkelsene. Som nøkkelfaktor oppgis at enkelte andre undersøkelser markedsføres fra student til student gjennom ulike studentorganisasjoner ved lærestedene. Studentrepresentantene mener videre at tiltakene lærestedene setter inn som følge av undersøkelsenes resultater ofte blir gjenstand for nasjonal debatt, noe som gjør at studentene får med seg hvilke tiltak som er satt i verk som følge av deres svar. Dette gjør at de opplever at akkurat deres svar kan påvirke lærestedenes utviklingsarbeid og at de dermed kan bidra til å gjøre en forskjell.

3.3 Format

Evalueringen viser at lærestedsrepresentantene generelt er fornøyd med formatet på studentundersøkelsen når det gjelder frekvens, bruken av Likert-skalaen og fordelingen av flervalgsspørsmål og fritekstsvar. Majoriteten av lærestedsrepresentantene mener imidlertid at undersøkelsen delvis sendes ut til feil målgrupper på feil tidspunkt og at den er uhensiktsmessig lang. I tillegg gir studentene uttrykk for at undersøkelsens omfang og design kan forbedres for å øke studentenes motivasjon til å svare.

Figur 7 illustrerer hvor fornøyd lærestedene er med studentundersøkelsens format. Figuren viser at halvparten av respondentene oppgir at de i noen grad er fornøyd med studentundersøkelsens format. Rundt fire av ti angir at de i svært høy grad eller i høy grad er fornøyd med formatet. Kun én av ti angir at de i lav grad eller ikke i det hele tatt er fornøyd med undersøkelsens format.

Figur 7 I hvilken grad er deres lærested fornøyd med studentundersøkelsens format? (n=28).

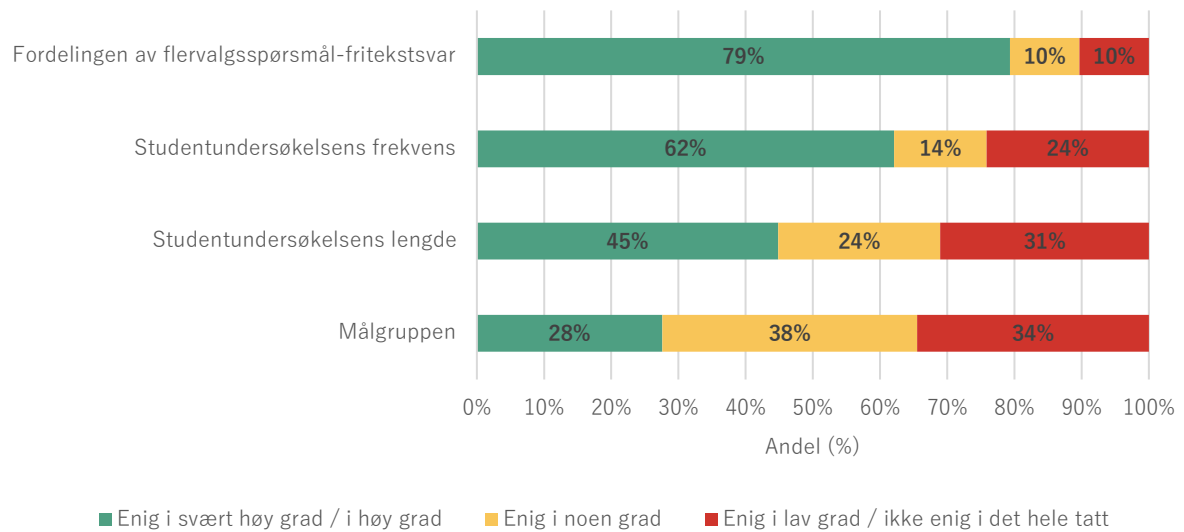

Kilde: Nettbasert spørreundersøkelse.

I vår spørreundersøkelse ble respondentene bedt om å ta stilling til fire påstander om studentundersøkelsens hensiktsmessighet. Vi spurte om fordelingen av flervalgsspørsmål og fritekstsvar, studentundersøkelsens frekvens, studentundersøkelsens lengde og målgruppe. Figur 8 viser at fordelingen av flervalgsspørsmål og fritekstsvar og undersøkelsens frekvens oppfattes som mest hensiktsmessig. Nesten åtte av ti svarer at de i svært høy grad eller høy grad er enig i at fordelingen av flervalgsspørsmål og fritekstsvar er hensiktsmessig. Drøyt seks av ti oppgir at de i svært høy grad eller i høy grad er enig i at studentundersøkelsens frekvens er hensiktsmessig.

Når det gjelder undersøkelsens lengde og målgruppe er svarene mindre samstemte. Nesten halvparten av respondentene angir at de i svært høy grad eller i høy grad er enig i at undersøkelsens lengde er hensiktsmessig. En knapp fjerdedel angir at de i noen grad er enig i denne påstanden. Samtidig angir drøyt tre av ti respondenter at de i lav grad eller ikke i det hele tatt er enig i at lengden er hensiktsmessig. Knappt tre av ti respondenter angir at de i svært høy grad eller i høy grad er enig i at målgruppen er hensiktsmessig. Drøyt fire av ti angir at de i noen grad er enig i denne påstanden, mens en tredjedel angir at de i lav grad eller ikke i det hele tatt er enig i at målgruppen er hensiktsmessig.

Figur 8 Vennligst ta stilling til følgende påstander om studentundersøkelsen hensiktsmessighet (n=29).

Kilde: Nettbasert spørreundersøkelse.

Fritekstsvarene i vår spørreundersøkelse avdekker et ønske om at lærestedene får se studentundersøkelsens fritekstsvar ettersom disse kan bidra til kvalitetsarbeidet. Enkelte respondenter beskriver at fritekstsvarene lett havner i bakgrunnen siden de ikke er med i NOKUTs rapporter til lærestedene. Det blir ytret ønske om at NOKUT i fremtiden analyserer fritekstsvarene for lærestedene, ettersom flere av lærestedene ikke har kapasitet til å gjøre det selv.

For å gjøre undersøkelsen mer oversiktlig og lettere tilgjengelig mener en del respondenter at den bør formidle hvilke deler som er konstante og hvilke deler som forandres fra år til år på en tydeligere måte. Av samme grunn gir en del respondenter uttrykk for at formatet på undersøkelsen må bli bedre tilpasset mobiltelefoner og nettbrett. En respondent kommenterer for eksempel:

Det hadde vært fint med bruk av spørsmålskarusell innen de ulike spørsmålskategoriene.

Flere respondenter understreker betydningen av at undersøkelsen gjennomføres årlig til tross for at resultatene endrer seg svært lite fra år til år. Dette skyldes dels at alle studenter skal ha mulighet til å besvare undersøkelsen i løpet av studietiden, dels at det muliggjør sammenligninger over tid. Samtidig reflekterer en del respondenter rundt om det er hensiktsmessig å gjennomføre undersøkelsen hvert år med tanke på at det ser ut til å være vanskelig å få studentene motivert nok til å svare.

Det er et veldig vanlig synspunkt at undersøkelsen er for lang. Lengden på undersøkelsen blir oppfattet å ha en avskrekkende effekt på studentene og forårsaker at mange enten ikke fullfører eller avstår fra å besvare undersøkelsen. De fleste lærestedsrepresentantene bekrefter dette i

intervju og under stedsbesøk. De understreker at omfanget er den viktigste årsaken til at undersøkelsen har en relativt lav svarfrekvens. Studentene synes undersøkelsen har mange lignende spørsmål som dreier seg om nesten det samme, ofte innenfor flere spørsmålstemaer, noe som gjør at de må svare på det samme flere ganger. Dette, kombinert med at mange studenter er mett på spørreundersøkelser, gjør at studentene ikke føler seg motivert nok til å svare på alle spørsmålene og derfor ikke fullfører undersøkelsen. At formatet på undersøkelsen ikke motiverer studentene til å svare blir også bekreftet i samtalene vi har hatt med studenter, se tekstruten nedenfor.

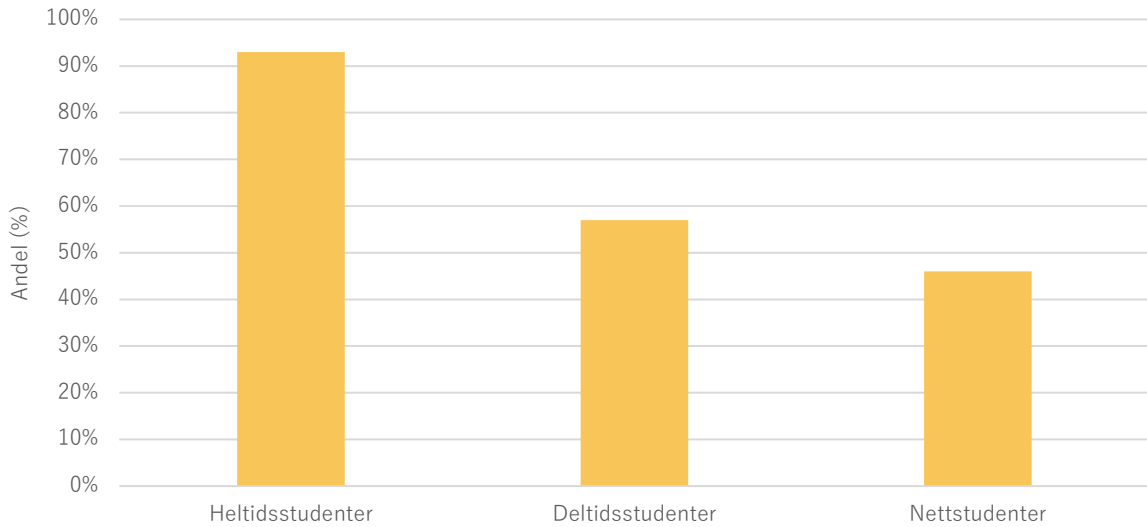
Trenger studentundersøkelsen et nytt og estetisk tiltalende format?

Under stedsbesøkene forteller studentene at de synes formatet på undersøkelsen trenger en oppgradering på flere områder. De bekrefter at motivasjonen minker i møte med mange spørsmål som er til forveksling like, noe som gjør at de prøver å besvare spørsmålene så raskt som mulig heller enn å tenke seg nøye om før de svarer. I tillegg påpeker flere studenter at designet på undersøkelsen ikke er visuelt tiltalende. De viser til SHoT-undersøkelsen, som de mener har en mer interessevekkende markedsføring og en mer visuelt tiltalende grafisk profil som appellerer til studentene og gjør dem mer tilbøyelige til å besvare undersøkelsen.

I lys av dette foreslår flere lærestedsrepresentanter – både i svar på spørreundersøkelsen, i intervjuer og ved stedsbesøk – at NOKUT burde ta i bruk faktoranalyse for å kunne redusere antallet spørsmål snarere enn å samle inn data for flere variabler som dekker nesten det samme. Dette ville også øke nivået på analysen og gjøre resultatene mer anvendelige, noe som er minst like viktig som å redusere antallet spørsmål. Andre respondenter og intervjuobjekter gir uttrykk for at det kunne være lurt å dele undersøkelsen i to deler: en nasjonal del, med en rekke faste spørsmålsbatterier som skal besvares hvert år, og en foranderlig del, med en rekke valgfrie spørsmålsbatterier. Den første delen bør utformes sentralt og være lik for alle, mens den siste delen kan utformes i samarbeid med lærestedene og variere fra år til år. Samtidig uttrykker flere respondenter og intervjuobjekter uro ved tanken på å endre for mye i undersøkelsens spørsmål for å korte den ned. De understreker betydningen av kontinuitet og nytten av å kunne gjennomføre longitudinelle studier (sammenligninger over tid) av dataene som er samlet inn gjennom undersøkelsen i snart ti år.

Figur 9 og Figur 10 illustrerer respondentenes syn på når i løpet av utdanningen studentundersøkelsen bør sendes ut til studentene. Figur 9 viser at de fleste – drøyt ni av ti – ønsker at undersøkelsen blir sendt ut til heltidsstudenter. Nesten seks av ti mener den bør sendes ut til deltidsstudenter, og knappe fem av ti mener den bør sendes ut til nettstudenter.

Figur 9 Vennligst velg én eller flere målgrupper dere mener studentundersøkelsen bør sendes ut til (n=28).

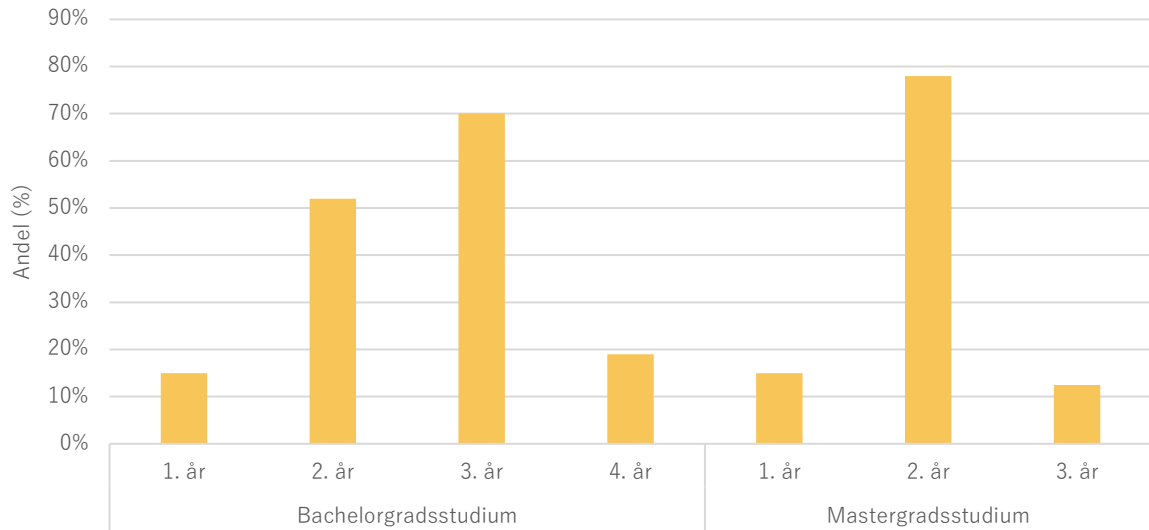

Kilde: Nettbasert spørreundersøkelse.

I kommentarene til vår spørreundersøkelse konstaterer enkelte respondenter at studentundersøkelsen er dårlig tilpasset deltids- og nettstudenter samt studenter med mye praksis i studieløpet. Dette blir bekreftet av intervjuene og under stedsbesøkene. Respondentene gir videre uttrykk for et ønske om å revidere enkelte spørsmål, samt å inkludere nye spørsmål som spesifikt adresserer disse målgruppene. Videre problematiserer flere lærestedsrepresentanter – både i svar på spørreundersøkelsen, intervjuer og ved stedsbesøkene – det faktum at NOKUT ikke presenterer målgruppens svar hver for seg verken i den publiserte rapporten eller i underlaget lærestedene får fra NOKUT. Dette gjelder også svarene fra henholdsvis bachelorgrads- og mastergradsstudenter.

Figur 10 viser at flest respondenter mener undersøkelsen bør sendes ut til tredjeårsstudenter på bachelorgradsstudium og andreårsstudenter på mastergradsstudium. Disse svaralternativene er begge valgt av cirka en fjerdedel av respondentene.

Figur 10 Vennligst velg én eller flere målgrupper dere mener studentundersøkelsen bør sendes ut til (n=27).

Kilde: Nettbasert spørreundersøkelse.

En majoritet av respondentene på spørreundersøkelsen kommenterer at det beste hadde vært om undersøkelsen ble sendt ut i femte semester til tredjeårsstudenter på bachelorgradsstudium, snarere enn i tredje semester som i dag. Respondentene oppgir to hovedsakelige grunner til dette: dels at de fleste studentene ikke har rukket å starte på fordypningsstudiene sine før de besvarer undersøkelsen, noe som gjør at de mest sannsynlig ikke har nok forståelse til å kunne svare for hele studieprogrammet, dels at det er først etter å ha fullført to års studier at studentene har fått nok erfaring og kunnskap til å kunne besvare en del av spørsmålene det er mer krevende å vurdere svaret på. Flere respondenter mener dessuten det beste hadde vært om undersøkelsen ble sendt ut i tredje semester til andreårsstudenter på mastergradsstudium fordi studentene da har rukket å starte på fordypningsstudiene sine. En del respondenter beskriver at de ville hatt nytte av at undersøkelsen ble sendt ut til samtlige årskull hvert år. Disse trekker imidlertid konklusjonen at dette trolig ville gjort studentene enda mer mett på spørreundersøkelser. Intervjuene og stedsbesøkene bekrefter generelt det som kommer frem i spørreundersøkelsens kommentarer.

Videre foreslår en del lærestedsrepresentanter – i svar på spørreundersøkelsen, intervjuer og ved stedsbesøk – at svartiden på spørreundersøkelsen kan kortes ned til to uker. Dette ville gjøre det enklere for ansatte ved lærestedene å motivere studentene til å besvare undersøkelsen med én gang.

3.4 Effektivitet, merverdi og forbedringsforslag

Evalueringen viser at studentundersøkelsen i hovedsak er nyttig for lærestedene med tanke på de ansattes arbeidsinnsats knyttet til undersøkelsen. De fleste lærestedsrepresentanter mener

imidlertid det finnes en rekke forbedringsområder som må tas tak i for at undersøkelsen skal skape stor merverdi for lærestedene.

Flere lærestedsrepresentanter beskriver hvordan de bruker tid på å motivere studentene til å besvare undersøkelsen på ulike måter, men også at dette ikke krever altfor mye ressurser. Det går med mer tid til å analysere og tolke resultatene i ulike fora, som styremøter og kvalitetsdialoger på studieprogramnivå. Ved flere læresteder blir også studentene involvert i kvalitetsdialoger og i tolkning og analyse av resultatene.

Et nært samarbeid mellom lærestedsrepresentanter og studenter øker undersøkelsens merverdi

Flere læresteder får hjelp av studentene til å øke undersøkelsens merverdi gjennom en høy svarfrekvens og fordypet kvalitetsdialog. En del lærestedsrepresentanter beskriver at de bruker å stimulere til en høy svarfrekvens ved å bruke forelesningstid på å la studentene besvare undersøkelsen. De introduserer da studentundersøkelsen, forteller om spørreundersøkelser generelt, beskriver hvorfor det er viktig at studentene svarer og går igjennom og forklarer spørsmålene studentene vanligvis misforstår. Lærestedsrepresentanter forteller at de ser på denne øvelsen som en del av sin pedagogiske virksomhet. En del læresteder tilbyr studentene brus og pizza etter at de har besvart undersøkelsen som takk for hjelpen.

Videre beskriver flere lærestedsrepresentanter at de får hjelp av studentene til tolkning og analyse av resultatene i ulike fora. Blant annet involverer de studenter i studieprogrammenes kvalitetsdialoger og gjennomfører egne seminarer om undersøkelsens resultater med tolkning og analyse av disse. Samtalene som oppstår i disse tilfellene fungerer ikke bare som støtte til tolkning og analyse av resultatene, men gir også støtte i spørsmål rundt hva slags tiltak som eventuelt er nødvendig å sette i verk på bakgrunn av resultatene.

Sammenlagt uttrykker lærestedsrepresentantene – i svar på spørreundersøkelsen, i intervjuer og ved stedsbesøk – at undersøkelsen har mange styrker. Styrkene som kommer frem, er følgende:

- Det er en nasjonal undersøkelse som muliggjør benchmarking og sammenligninger mellom lignende studieprogrammer både internt og på tvers av læresteder. Ettersom samtlige studenter besvarer samme spørsmål, kan man identifisere felles utfordringer for studenter i Norge. Resultatene er ikke bare nyttige for lærestedene, men også for beslutningstakere og utdanningsforskere.
- Undersøkelsen fungerer som en støtte i lokalt kvalitetsarbeid. Det faktum at undersøkelsen gjennomføres årlig gjør at lærestedene på en hensiktsmessig måte kan følge utviklingen til egne studieprogrammer over tid og med tanke på gjennomførte tiltak eller reformer. Videre gir det årlige underlaget en viss veiledning med tanke på eventuelle behov for tiltak på studieprogramnivå.

- Undersøkelsen gir en benchmark over hvor fornøyde studentene er, noe som blir brukt som én av flere indikatorer på utdanningskvaliteten. Studenter som skal velge utdanning kan også potensielt bruke resultatene fra undersøkelsen når de skal velge.

En majoritet av lærestedsrepresentantene oppgir i intervjuer at de ville savnet undersøkelsen hvis den forsvant. Her varierer svarene etter hvilken type lærested intervjuobjektene representerer. Stort sett alle intervjuobjekter fra vitenskapelige høyskoler og høyskoler oppgir at de ville savnet undersøkelsen hvis den forsvant. Samtidig oppgir omtrent halvparten av intervjuobjektene fra universiteter og høyskoler med akkrediterte studietilbud at de ikke ville savnet undersøkelsen hvis den forsvant.

De som ville savnet undersøkelsen forteller at deres læresteder ville vært nødt til å gjennomføre egne lignende undersøkelser dersom studentundersøkelsen forsvant. Dette ville vært svært ressurskrevende ifølge dem selv.

Universitetene som oppgir at de ikke ville savnet undersøkelsen hvis den forsvant forteller at de per dags dato ikke benytter seg av den i særlig stor grad. Samtidig forteller de at dersom undersøkelsen ble utviklet på en rekke områder, som beskrevet i neste avsnitt, ville de trolig ha savnet undersøkelsen hvis den forsvant. Andre respondenter, særlig representanter for høyskoler med akkrediterte studietilbud, ville ikke ha savnet undersøkelsen hvis den forsvant. De mener at de i så fall ville erstattet studentundersøkelsen med egne, lærestedstilpassede undersøkelser, noe som hadde gitt dem større merverdi.

Majoriteten av lærestedsrepresentantene problematiserer – i svar på spørreundersøkelsen, i intervjuer og ved stedsbesøk – undersøkelsens faktiske nytte. De vektlegger en rekke sentrale utfordringer knyttet til undersøkelsen som må tas hånd om før den kan være til stor nytte for dem. Vårt underlag avdekker fire sentrale utfordringer med studentundersøkelsen:

- Undersøkelsen har en relativt lav svarfrekvens på grunn av omfanget og på grunn av at mange studenter er mett på spørreundersøkelser. Dette påvirker resultatenes pålitelighet, noe som begrenser bruken av resultatene i kvalitetsarbeid, utvikling og styring av virksomheter, samt i sammenligninger med andre læresteder og utdanninger.
- Studentene tenderer mot å misforstå en del av undersøkelsens spørsmål, noe som kan henge sammen med at den delvis sendes ut til feil målgruppe (det vil si i tredje semester til studenter på bachelorgradsstudium). Dette er problematisk for resultatenes validitet og begrenser bruken av resultatene.
- Undersøkelsens resultater kan ikke brukes på en måte som gir lærestedene sterk merverdi gjennom datadrevet utvikling og styring av utdanning ettersom lærestedene selv ikke kan gjennomføre statistiske analyser av resultatene. Den viktigste grunnen til dette er at de fleste lærestedene ikke har ressurser og/eller kompetanse nok til å gjennomføre statistiske analyser.

I tillegg presenterer ikke NOKUT resultatene fra ulike typer respondenter hver for seg, som for eksempel bachelorgradsstudenter kontra mastergradsstudenter, noe som gjør at lærestedene som har kapasitet til å gjennomføre statistiske analyser likevel ikke kan foreta dem.

- Studentundersøkelsen er en nasjonal undersøkelse og er derfor ikke tilstrekkelig tilpasset lærestedenes lokale forutsetninger og utdanningstilbud. Dette begrenser til en viss grad bruken av resultatene i lokalt kvalitetsarbeid, utvikling av konkrete studieprogrammer og virksomhetsstyring. Dette gjelder særlig atypiske læresteder med utdanninger innenfor for eksempel humaniora, med mye praksis eller nettundervisning, som ikke fanges opp av undersøkelsen på en hensiktsmessig måte. Det gjelder dessuten store læresteder med mange, og mange ulike, utdanninger, som får resultatene på et altfor aggregert nivå til å kunne bruke dem i for eksempel virksomhetsstyring.

Utover disse sentrale utfordringene problematiserer en majoritet av lærestedsrepresentantene hva undersøkelsen egentlig måler og hvordan dette blir fremstilt av NOKUT og i media. Som tidligere avsnitt viser måler undersøkelsen først og fremst studentenes tilfredshet og opplevde utdanningskvalitet. Den fungerer også som ett av flere underlag for å måle utdanningskvalitet (samt bedrive kvalitets- og utviklingsarbeid). Samtidig opplever lærestedsrepresentantene at NOKUT og media løfter resultatene fra undersøkelsen frem som det eneste kvalitetsmålet for utdanninger i Norge. Flere lærestedsrepresentanter understreker at representanter for NOKUT må være nøye med å forklare eksakt hva undersøkelsen måler – det vil si studentenes tilfredshet og opplevde utdanningskvalitet – og at underlaget undersøkelsen gir er ett av flere mål på utdanningskvalitet.

Lærestedsrepresentantene understreker videre at resultatene fra undersøkelsen må settes inn i en kontekst når de blir presentert. Ved presentasjonene må det blant annet komme frem at svarfrekvensen varierer mellom ulike læresteder og utdanninger samt hva dette innebærer ved sammenligning av data og tolkning av resultatene. I tillegg er de fleste lærestedsrepresentantene enige om at bare likeverdige utdanninger og læresteder bør sammenlignes. Flere representanter gir uttrykk for at de direkte sammenligningene som nå foretas mellom ulike utdanninger og læresteder ikke er relevante.

Videre beskriver lærestedsrepresentantene flere forbedrings- og utviklingsforslag. Nedenfor presenterer vi de overgripende forbedrings- og utviklingsforslagene som har kommet frem i det empiriske underlaget til evalueringen:

- Det ville være verdifullt om undersøkelsen i fremtiden kunne kortes ned ved hjelp av faktoranalyse og eventuelt deles i to – én nasjonal del og én lærestedstilpasset del.
- Bruken av faktoranalyse ville også øke anvendeligheten til resultatene.

- Det ville være mer hensiktsmessig om undersøkelsen i fremtiden ble sendt ut i femte semester til tredjeårsstudenter på bachelorgradsstudium og i tredje semester til andreårsstudenter på mastergradsstudium.
- NOKUT burde gi lærestedene statistiske analyser av resultatene fra undersøkelsen. Blant annet etterspørres analyser som klargjør om forandringer i resultatene er statistisk signifikante, analyser av resultatene i forhold til ulike målgrupper²⁸ og studentenes ulike bakgrunner²⁹ samt ulike variablers innvirkning på studenttilfredshet og læringsutbytte. NOKUT kunne dessuten knyttet undersøkelsens data til eksisterende registerdata. I tillegg burde NOKUT presentere de ulike målgruppenes svar hver for seg i underlaget til lærestedene slik at de ansatte ved lærestedene kan foreta egne statistiske analyser av informasjonen. Videre blir det foreslått å etablere en nasjonal analyseplattform for lærestedene hvor data fra undersøkelsen kan kobles direkte til annen data i plattformen.
- Lærestedene trenger hjelp til å tolke resultater fra undersøkelsen. Enkelte læresteder får studentene til å hjelpe seg, men flere savner deling av erfaringer og *best practice* mellom læresteder samt felles analysering og tolkning av resultatene. Det er derfor ønskelig at NOKUT arrangerer workshoper med samtlige læresteder for å dele erfaringer og *best practice* samt tolke og analysere resultatene etter at de er publisert. I tillegg kan NOKUT følge opp resultatene gjennom fokusgrupper med et tilfeldig utvalg studenter som har besvart undersøkelsen, for å få støtte i tolkningen og analysen av resultatene.
- Det ville være verdifullt om NOKUT i større grad enn i dag kunne hjelpe lærestedene med å øke svarfrekvensen. Dette handler først og fremst om å hjelpe til med å motivere studentene til å svare gjennom å formidle tydelig hvorfor de bør gjøre det. Dette kan med fordel skje ved hjelp av studentorganisasjonene. Det handler også om å tydelig dele ansvaret for at undersøkelsen blir besvart med lærestedene gjennom å kommunisere til lærestedene hvorfor de bør bidra til at undersøkelsen blir besvart.
- Siden det virker som studentene har vanskelig for å tolke en del av spørsmålene foreslår en del lærestedsrepresentanter at NOKUT kan pilotteste spørsmålene på et utvalg studenter. Dette for å avdekke hvordan studentene tolker spørsmålene og slik kunne avgjøre om de må videreutvikles.

²⁸ Målgrupper i betydningen heltidsstudenter kontra deltidsstudenter, nettstudenter kontra campusbaserte studenter, bachelorgradsstudenter kontra mastergradsstudenter.

²⁹ Dette ved hjelp av bakgrunnsvariabler som blant annet alder, inntakspoeng, studiebakgrunn og arbeidserfaring.

4 Internasjonalt utsyn

Dette kapitlet presenterer et internasjonalt utsyn hvor vi ved hjelp av internasjonale erfaringer belyser *best practice* og lærdommer for Norge når det gjelder Studiebarometerets studentundersøkelse. Kapitlet beskriver den europeiske studentundersøkelsen Eurostudent, den britiske studentundersøkelsen National Student Survey og den tyske studentundersøkelsen Studierendenbefragung. Det blir trukket lærdommer for Norge fra samtlige av undersøkelsene.

4.1 Eurostudent

Innenfor rammene for Eurostudent³⁰ gjennomføres det en gjentakende spørreundersøkelse som sammenligner den sosiale dimensjonen i høyere utdanning i Europa, det vil si sosiale og økonomiske forutsetninger for å studere for studenter i Europa. Formålet med undersøkelsen er å avdekke hvordan det er å være student i Europa og gi svar på om studentenes sosiale og økonomiske forutsetninger påvirker mulighetene til å starte på og fullføre utdanninger. Undersøkelsen gjennomføres over en periode på tre år, og inneværende undersøkelsesperiode – den åttende i sitt slag – pågår fra 2022 til 2024.

Eurostudent har som overgripende mål å

- bidra til å etablere relevante og robuste nasjonale systemer for oppfølging av den sosiale dimensjonen i høyere utdanning
- tilby en bred og relevant sammenligning av den sosiale dimensjonen i høyere utdanning i Europa
- hjelpe land med å benytte seg av Eurostudents internasjonale sammenligning i nasjonale oppfølginger og tiltak for å forbedre den sosiale dimensjonen i høyere utdanning

Eurostudents organisasjon består av en internasjonal styringsgruppe og et sentralt team som har ansvaret for overgripende styring og koordinering av spørreundersøkelsen. Lokale aktører, for eksempel departementer, myndigheter og offentlige organer i de deltagende landene, gjennomfører og finansierer undersøkelsen. Antallet studenter som besvarer undersøkelsen i løpet av den treårige perioden, og hvilket tidsspenn den besvares innenfor, varierer derfor landene imellom. I den pågående undersøkelsesperioden deltar 24 europeiske land, deriblant Norge.

I Norge er det Statistisk sentralbyrå som gjennomfører undersøkelsen. I den sist avsluttede perioden, innledet i 2019 og avsluttet i 2021, ble 24 000 norske studenter plukket ut til å besvare undersøkelsen i perioden 24. april–12. mai 2019.³¹

³⁰ <https://www.eurostudent.eu/>.

³¹ <https://www.ssb.no/en/utdanning/artikler-og-publikasjoner/eurostudent-vii>.

Tabell 1 viser en oversikt over innholdet i Eurostudents spørreundersøkelse.

Tabell 1 Oversikt – innhold i Eurostudents spørreundersøkelse.

Tema	Variabler/indikatorer (eksempler)
Egenskaper hos nasjonale studentpopulasjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Alder, familiesituasjon, kjønn, migrasjonsbakgrunn, funksjonsnedsettelse(r)
Sosioøkonomisk bakgrunn	<ul style="list-style-type: none"> • Foreldres økonomi og utdanningsbakgrunn
Overganger til og innenfor høyere utdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Antall studenter som tar en lengre pause mellom avsluttet videregående utdanning og høyere utdanning • I hvilken grad alternative veier inn i høyere utdanning, som validering og godkjenning av realkompetanse, blir brukt • Overganger mellom programmer på basisnivå og avansert nivå
Om utdanningen	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanningsnivå (basisnivå, avansert nivå etc.), studieområder, studietakt (heltid kontra deltid), type lærested, årsaker til studieavbrudd • Vurderinger av utdanningens kvalitet
Hvordan studentene bruker tiden sin	<ul style="list-style-type: none"> • Fordelingen mellom tid som blir brukt på forelesninger, studier og arbeid • Tilfredshet når det gjelder tidsfordeling mellom forelesninger, studier og arbeid
Ansettelse	<ul style="list-style-type: none"> • Meningsfull ansettelse, inntektsnivå etc. • Motiv for å ta lønnet arbeid
Inntekter	<ul style="list-style-type: none"> • Tilgjengelige inntektskilder for studenter, som offentlig støtte, støtte fra foreldre, egentjente penger m.m.
Utgifter	<ul style="list-style-type: none"> • Utgifter, som bokostnader, kostnader til mat, studieavgifter m.m.
Bosituasjon	<ul style="list-style-type: none"> • Boformer • Grad av tilfredshet med bosituasjon
Studentmobilitet (mellom land) i løpet av studietiden	<ul style="list-style-type: none"> • Type mobilitetsarrangement, inkludert destinasjon, varighet, finansiering etc. • Årsaker til at studentmobiliteten (mellom land) uteblir

Kilde: Eurostudent.eu.

Spørreundersøkelsen samler først og fremst inn deskriptiv informasjon om blant annet egenskaper ved studentpopulasjonen, studentenes utdanning, bosituasjon, inntekter og utgifter. Denne informasjonen blir brukt til å få et oversiktlig bilde av studentpopulasjonenes sosiale og økonomiske situasjon. I tillegg blir studentene gjennomgående i undersøkelsen oppfordret til å foreta subjektive vurderinger av for eksempel tilfredshet og kvalitet. Dette er ment å skape et mangefasettert bilde av studentenes studiesituasjon og utdanningens kvalitet. I tillegg blir det analysert data om de ulike studentpopulasjonene med tanke på spesifikke temaer, som for eksempel overganger til og innenfor høyere utdanning. Dette for å gi et innblikk i blant annet graden av åpenhet i de nasjonale utdanningssystemene for studenter fra ulike studentpopulasjoner.

4.1.1 Lærdommer for Norge

- Å blande deskriptiv informasjon med å gi studentene mulighet til å komplettere svarene med kvalitative vurderinger for slik å få et mer mangefasettert bilde av studentenes opplevelse av studiesituasjonen og utdanningens kvalitet.
- Å fremme analyser av resultater knyttet til ulike studentpopulasjoner (og deres forutsetninger).

4.2 National Student Survey

National Student Survey (NSS)³² er Storbritannias spørreundersøkelse for studenter. NSS er blitt gjennomført årlig siden 2005, og nesten en halv million britiske sisteårsstudenter blir hvert år invitert til å delta i undersøkelsen. Resultatene fra undersøkelsen blir brukt av læresteder og studentforeninger til kvalitetssikringsformål. Studentenes svar bidrar også til å gi kommende studenter nyttig informasjon om ulike kurs og utdanninger når de skal velge utdanning.

Office for Students (OfS) er et offentlig organ tilknyttet det britiske utdanningsdepartementet. OfS har ansvaret for NSS på oppdrag av finansieringsrådet for høyere utdanning i Wales (*The Higher Education Funding Council for Wales*), Nord-Irlands finansdepartement (*The Department for Economy Northern Ireland*) og Skottlands forskningsråd (*The Scottish Funding Council*). For å sikre undersøkelsens uavhengighet og respondentenes anonymitet blir NSS gjennomført av markedsanalysefirmaet Ipsos. Samtlige universiteter og de fleste høyskoler i Storbritannia deltar i undersøkelsen.

Undersøkelsen spiller også en viktig rolle innenfor regulering og policy. Resultatene fra NSS er for eksempel ett av grunnlagene for måleverdiene i det nasjonale rammeverket *Teaching Excellence and Student Outcomes Framework* (TEF). Ved hjelp av TEF vurderer OfS de britiske lærestedenes spisskompetanse innenfor undervisning, samt deres evne til å sikre at studentene kan fortsette i en stilling på forskernivå eller med videre studier med godt resultat.

NSS består av tre typer spørsmål: kjernespørsmål, åpne spørsmål og valgfrie spørsmål.

De 27 **kjernespørsmålene** i NSS er ettvalgsspørsmål knyttet til ulike aspekter ved studentenes utdanning. Spørsmålene er like for alle studenter og berører åtte utvalgte temaer, inkludert en overgripende vurdering. Resultatene fra kjernespørsmålene blir offentliggjort og kan lastes ned fra nettsidene til OfS dersom undersøkelsens publiseringsterskler er nådd (minst ti studentsvar og en total svarfrekvens på 50 prosent). Resultatene er fordelt på læresteds-, fag- og kursnivå. De enkelte

³² <https://www.officeforstudents.org.uk/advice-and-guidance/student-information-and-data/national-student-survey-nss/>.

universitetene og høyskolene får tilgang til detaljerte resultater gjennom en formidlingsportal. Det tar cirka 10 minutter å besvare kjernespørsmålene i NSS, og svarfrekvensen er gjennomgående høy.

Tabell 2 viser en oversikt over undersøkelsens kjernespørsmål og hovedtemaer.

Tabell 2 Oversikt – kjernespørsmål i NSS.

Tema	Spørsmål (utvalg)
Undervisning	<ul style="list-style-type: none"> • De ansatte er gode til å forklare ting • De ansatte har gjort faget interessant • Kurset er intellektuelt stimulerende
Muligheter for læring	<ul style="list-style-type: none"> • Kurset mitt har gitt meg mulighet til å utforske idéer eller konsepter på dypet • Kurset mitt har gitt meg mulighet til å kombinere kunnskap og idéer fra ulike fag • Kurset mitt har gitt meg muligheter til å bruke det jeg har lært i praksis
Vurdering og tilbakemelding	<ul style="list-style-type: none"> • Kriteriene som blir brukt ved vurdering har vært tydelige før vurderingen • Vurderingen har vært rettferdig • Jeg har fått nyttig tilbakemelding på arbeidet mitt
Akademisk støtte	<ul style="list-style-type: none"> • Jeg har kunnet kontakte ansvarlig personale når jeg har hatt behov for det • Jeg har fått tilstrekkelig veiledning når det gjelder kurset mitt • Veiledning var tilgjengelig da jeg skulle foreta kursvalg innenfor mitt program
Organisasjon og ledelse	<ul style="list-style-type: none"> • Kurset er velorganisert og går smidig • Tidsskjemaet fungerer effektivt for meg • Eventuelle forandringer i kurset eller undervisningen er blitt kommunisert effektivt
Utdanningsressurser	<ul style="list-style-type: none"> • IT-ressursene og fasilitetene som tilbys har hjulpet min læring på en god måte • Bibliotekets ressurser (f.eks. bøker, onlinetjenester og lokaler) har støttet min læring godt • Jeg har fått tilgang til kursspesifikke ressurser (f.eks. utstyr, anlegg og programvare) når jeg har hatt behov for det
Læringsmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Jeg føler meg som en del av et fellesskap • Jeg har hatt mulighet til å jobbe med andre studenter som en del av kurset mitt
Studentstemme	<ul style="list-style-type: none"> • Jeg har hatt riktige muligheter til å gi tilbakemelding på kurset mitt • De ansatte verdsetter studentenes meninger og innspill om kurset • Det er tydelig hvordan studentenes tilbakemeldinger på kurset har blitt håndtert
Overgripende vurdering	<ul style="list-style-type: none"> • Sammenlagt er jeg fornøyd med kvaliteten på kurset mitt
Praksisplass via det statlige helsevesenet i Storbritannia (<i>National Health Service, NHS</i>)*	<ul style="list-style-type: none"> • Jeg fikk tilstrekkelig informasjon før min utplassering / mine utplasseringer • Jeg fikk tildelt praksisplasser som egnet seg for mitt kurs • Jeg fikk adekvat veiledning om hvilke praksisplasser som var tilgjengelige

Kilde: NSS 2022 Core Questionnaire, OfS. *Disse spørsmålene blir kun stilt til studenter som studerer ved fagkurs via NHS.

Åpne spørsmål blir besvart via rubrikker for fritekstsvar eller på e-post til Ipsos dersom svaret overstiger 4000 tegn. De åpne spørsmålene gir studentene mulighet til å dele positive og/eller negative kommentarer om erfaringer de har gjort seg i løpet av utdannelsen og på lærestedet. Kommentarene blir videreformidlet konfidensielt til lærestedene via en formidlingsportal.

Universitetene og høyskolene velger ut **valgfrie spørsmål** i samråd med de lokale studentforeningene. Lærestedene kan velge inntil seks spørsmålsblokker med valgfrie spørsmål tilpasset lokale forhold. Spørsmålsblokkene berører for eksempel personlig utvikling, studentforeningene, karriere, kursinnhold og -struktur, praksisplasser, studiesosialt miljø, fysisk miljø, arbeidsmengde, entreprenørskap, ansettbarhet og ferdigheter. Svarene på spørsmålene blir ikke publisert offentlig, kun delt med det aktuelle lærestedet.

I 2020 ble det påbegynt en evaluering av NSS. Denne skal etter planen pågå ut 2022. Evalueringens første delrapport ble publisert i 2021. Denne konstaterte at læresteder, studenter og berørte myndigheter generelt er fornøyd med NSS. Samtidig er det enkelte områder som skal undersøkes nærmere i fase to av evalueringen. Disse områdene gjelder blant annet eventuelle endringer i kjernespørsmålene, utbedring av siden for resultatspredning og styrket veiledning til læresteder og studentforeninger om hvordan de kan bruke NSS statistisk.

4.2.1 Lærdommer for Norge

- Å ha én del av spørreundersøkelsen med nasjonale kjernespørsmål som er like hvert år og én del med spørsmål som lærestedene velger selv. Dette kan fremme undersøkelsens funksjon som nasjonal benchmark eller kartlegging, samtidig som det muliggjør en tilpasning til lærestedenes lokale forutsetninger og kvalitetsarbeid.
- Å ha som ambisjon at det skal ta cirka 10 minutter å besvare spørreundersøkelsens kjernespørsmål for slik å få en potensielt høy svarfrekvens.

4.3 Studierendenbefragung in Deutschland

Studentundersøkelsen «En for alle» (*Eine für alle – Studierendenbefragung in Deutschland*)³³ er Tysklands nasjonale, heldekkende studentundersøkelse. Undersøkelsen ble etablert i 2021 og er en sammenslåing av tre tyske studentundersøkelser: Spørreundersøkelsen om studenters sosiale og økonomiske situasjon (*Sozialerhebung*, fra 1951), Studentundersøkelsen (*Studierendensurvey*, fra 1982) og Spørreundersøkelsen om å studere med funksjonsnedsettelse (*Beeinträchtigt studieren*, fra 2006) samt Eurostudent. Undersøkelsene ble slått sammen til én heldekkende spørreundersøkelse for å minske undersøkelsestettheten og motvirke undersøkelsestretthet blant

³³ https://www.uni-jena.de/en/student_survey, <https://www.die-studierendenbefragung.de/en/the-student-survey>.

tyske studenter. I tillegg ville det minske lærestedenes arbeidsbyrde. Undersøkelsens første periode var mai–september 2021. Det tok cirka 30–40 minutter å besvare undersøkelsen, og for å stimulere til en god svarfrekvens har studentene hatt muligheten til å lagre resultater underveis og ta opp besvarelsen ved en senere anledning i løpet av undersøkelsesperioden. Undersøkelsen skal gjennomføres hvert fjerde år og på den måten muliggjøre longitudinelle analyser av relevante temaer.

Det tyske senteret for høyskole- og vitenskapsstudier (*Das Deutsche Zentrum für Hochschul- und Wissenschaftsforschung*, DZHW) er ansvarlige for undersøkelsen sammen med forskergruppen for høyere utdanning ved Universitetet i Konstanz og Tysklands nasjonale forening for studentspørsmål (*Deutsches Studentenwerk*, DSW). Undersøkelsen finansieres av forbundsministeriet for utdanning og forskning (*Bundesministerium für Bildung und Forschung*, BMBF). Cirka en tredjedel av Tysklands studenter blir invitert til å delta i undersøkelsen. Dette innebærer at nesten én million studenter, fra mer enn 250 læresteder, får muligheten til å besvare undersøkelsen. Lærestedene er sentrale partnere i gjennomføringen og har ansvaret for at undersøkelsen sendes ut til et tilfeldig utvalg studenter ved hvert lærested.

Tabell 3 viser den tyske studentundersøkelsens fire temaer og eksempler på variabler som blir målt i undersøkelsen.

Tabell 3 Oversikt – innhold i Studierendenbefragung in Deutschland.

Tema	Variabler (utvalg)
Studenters sosiale og økonomiske situasjon	<ul style="list-style-type: none"> • Kjønn, opprinnelse, migrasjon • Familie- og helsesituasjon • Sysselsetting og økonomisk situasjon • Bosituasjon
Utdannings- og karriereveier	<ul style="list-style-type: none"> • Tidligere pedagogisk biografi • Studieprogresjon, overganger og avhopp • Tidsbruk, planlegging og suksess • Yrkes- og karriereplaner
Holdninger og delaktighet	<ul style="list-style-type: none"> • Karriere- og livsmål • Like vilkår • Ytringsfrihet • Politiske holdninger • Sosialt og politisk engasjement
Studier og forutsetninger for studier	<ul style="list-style-type: none"> • Organisering av og forutsetninger for studier • Studiekraft i avstandsterminen (under Covid-19-pandemien) • Internasjonalisering og digitalisering

	<ul style="list-style-type: none">• Kunnskap og kompetanse• Utfordringer i løpet av studietiden (f.eks. knyttet til psykisk helse)
--	---

Kilde: <https://www.die-studierendenbefragung.de/en/the-student-survey>.

DZHW og Universitetet i Konstanz bearbeider og klassifiserer dataene som samles inn via spørreundersøkelsen. Etter at resultatene er bearbeidet og klassifisert skal de føres inn i det føderale statistikkontorets studieklassifiseringssystem. Lærestedene får tilgang til resultatene via en passordbeskyttet delingsportal slik at de kan bruke dem i kvalitetsstyring og -gransking. For å fremme analyser og studier av resultatene i kombinasjon med annen relevant data er dataene fra undersøkelsen også tilgjengelige for forskere via det tyske forskningsdatasenteret (Forschungsdatenzentrum).

4.3.1 Lærdommer for Norge

- Å motvirke undersøkelsesstretthet gjennom å se over muligheten for å slå sammen studentundersøkelsen med andre relevante undersøkelser rettet mot studenter.
- Å stimulere til en god svarfrekvens ved å gi studentene mulighet til å lagre resultatene underveis og fortsette å besvare undersøkelsen ved en senere anledning i løpet av undersøkelsesperioden.
- Å fremme analyser og studier av resultatene i kombinasjon med annen relevant data.

5 Konklusjoner og anbefalinger

5.1 Konklusjoner

Oppsummert kan vi konstatere at lærestedene, om enn i varierende grad, benytter seg av studentundersøkelsen. For mange læresteder er den et verdifullt underlag i kvalitetsarbeidet. En majoritet av lærestedene ville savnet studentundersøkelsen hvis den forsvant. De som ikke ville savnet den er først og fremst de store universitetene, som oppgir å ha egne lokale undersøkelser som fyller samme funksjon.

Studiebarometeret oppfattes ikke som et tilstrekkelig underlag for kvalitetsutvikling alene. Undersøkelsen må kompletteres med andre underlag, som egne kvalitetsundersøkelser, andre nasjonale (student)undersøkelser eller ulike typer lærestedsspesifikk kvalitetsoppfølging. Størst merverdi ser undersøkelsen ut til å ha for læresteder med et mer strategisk perspektiv på undersøkelsen. Disse lærestedene kjennetegnes ved at de bruker studentundersøkelsens indikatorer også i sitt eget interne kvalitetssikringssystem. Læresteder som har en strategi for hvordan de skal bruke resultatene, uansett om det handler om å styrke forholdet til studentene eller sette søkelys på tiltak knyttet til indikatorer som peker seg negativt ut, oppfatter også at studentundersøkelsen har stor merverdi.

5.1.1 *Studentundersøkelsen mangler et tydelig formål og mål*

Det finnes imidlertid svakheter ved undersøkelsen. Den mest påtakelige er at det overgripende formålet og målet med undersøkelsen er vagt. Undersøkelsen er til for både studenter, læresteder, NOKUT og regjeringen. Å ha en undersøkelse som dels henvender seg bredt, dels er rettet mot ulike nivåer i systemet, er utfordrende og krever at det kommer tydelig frem hvilke behov de ulike aktørene på ulike nivåer kan forvente seg å få dekket gjennom undersøkelsen. Et tydelig formål og tydelige mål ville hjulpet kommunikasjonen rundt undersøkelsen. Ikke minst overfor studenter, som ofte oppgir å ikke forstå hvordan undersøkelsen er til nytte for dem og derfor ikke finner grunn til å bruke tid på å besvare den.

Det litt utydelige formålet med undersøkelsen, i kombinasjon med at resultatene blir brukt på ulike måter og i ulikt omfang på lærestedene, gir grunn til å reflektere rundt om studentundersøkelsen kunne hatt behov for en tydeligere bestilling fra KD og kanskje også et tettere samarbeid med Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir).

5.1.2 *Undersøkelsen fyller en viktig funksjon for nasjonal benchmark*

Lærestedene bruker studentundersøkelsen først og fremst som et verktøy for nasjonal benchmark overfor lignende studieprogrammer, som et grunnlag for interne diskusjoner og tiltak for kvalitetsutvikling og som et komplement til lærestedenes egne lokale kvalitetsundersøkelser.

Evalueringen viser at lærestedene generelt er fornøyd med studentundersøkelsens format når det gjelder frekvens, bruken av Likert-skalaen og fordelingen av flervalgsspørsmål og fritekstsvar.

En stor majoritet mener undersøkelsen bør sendes ut i femte semester til tredjeårsstudenter på bachelorgradsstudium og i tredje semester til andreårsstudenter på mastergradsstudium. Enkelte ønsker at undersøkelsen blir sendt ut til samtlige årskull hvert år, men majoriteten mener dette ville gjort studentene enda mer mett på undersøkelser og potensielt påvirket svarfrekvensen negativt.

Undersøkelsens svartid kan med fordel kortes ned til to uker. Dette ville gjort det lettere for ansatte ved lærestedene å motivere studentene til å besvare undersøkelsen med én gang. Videre er det behov for å forbedre undersøkelsens omfang og design for å øke studentenes motivasjon til å svare.

5.1.3 Spørreskjemaet må reduseres og i enkelte tilfeller omformuleres

Spørreskjemaet og innholdet i undersøkelsen blir oppfattet som hensiktsmessig når det kommer til de overgripende spørsmålsblokkene. Spørsmålene om studentenes overordnede tilfredshet er relevante, særlig som benchmark mot andre læresteders lignende studieprogrammer.

Det er tydelig at spørreskjemaet er for langt, noe som oppfattes å ha en negativ effekt på studentenes tilbøyelighet til å svare. Hvert spørsmålsområde tenderer mot å ha mange lignende spørsmål som belyser én problemstilling fra ulike perspektiver. Dette er ikke tydelig for studentene, som opplever at de må svare på «samme» spørsmål flere ganger. Studentene har også en tendens til å misforstå enkelte problemstillinger. I noen tilfeller mangler studentene kunnskap til å kunne gi pålitelige svar på enkelte spørsmål, for eksempel innenfor spørsmålene om læringsutbytte.

Et generelt synspunkt fra studentene er at det er behov for å konkretisere problemstillingene gjennom å eksemplifisere dem. En felles forståelse ville øke undersøkelsens pålitelighet. Det er for eksempel ikke uvanlig at studentene først svarer at de er misfornøyd med flere aspekter ved utdanningen sin, for senere, når det kommer til overordnet tilfredshet, å svare at de er generelt fornøyd med utdanningen. Dette tyder på at studentene ikke helt forstår spørsmålene og hvordan de henger sammen. Dette skaper også forvirring ved lærestedene, som har vanskelig for å tolke de motstridende resultatene.

Oppsummert kan vi konstatere at spørreskjemaet har behov for en grundig gjennomgang. Spørsmål som ikke tilfører lærestedenes kvalitetsarbeid noe bør tas bort. Spørsmål som skal beholdes må konkretiseres. Det kan også være grunn til å se over om alle læresteder og retninger skal ha samme spørsmålsbatteri. Undersøkelsens funksjon som kvalitetsfremmende verktøy kan styrkes hvis det til en viss grad blir mulig å tilpasse undersøkelsen til type lærested og retning. Det foreligger ønske om å dele spørreundersøkelsen i to for å kunne kombinere ulike «moduler» som tillegg til et obligatorisk grunnsett med spørsmål.

Ved en grundig gjennomgang av spørreskjemaet er det viktig å undersøke om det finnes informasjon som overlapper med andre undersøkelser. Dette bør unngås så langt som mulig. Her kan man få god inspirasjon fra Tysklands studentundersøkelse hvor dette er håndtert på en god måte. Det er for eksempel grunn til å undersøke om det finnes nasjonale kvantitative data som kan erstatte noen av spørsmålene eller spørsmålsblokkene i studentundersøkelsen.

5.1.4 Lærestedene etterspør en mer omfattende analyse av undersøkelsens resultater

For å ytterligere fremme bruken av resultatene fra studentundersøkelsen etterspørres en videreutviklet analyse av resultatene. Det kan dreie seg om analyse av resultatene med tanke på ulike målgrupper og studentenes ulike bakgrunner eller analyse av hvordan ulike variabler påvirker studenttilfredshet og læringsutbytte. Dette kan foregå ved hjelp av faktoranalyser som ser på forbindelser mellom ulike variabler for å se hvordan disse forholder seg til og påvirker hverandre. Lærestedene etterspør også analyser av lignende utdanninger. Det er ønskelig å bruke disse til både sammenligninger og læring.

Før pandemien foretok NOKUT tematiske dypdykk og tilrettela for læring og erfaringsdeling mellom læresteder og utdanninger i forbindelse med at resultatene fra studentundersøkelsen ble publisert. Dette ble oppfattet som svært verdifullt, og lærestedene ønsker at dette gjenopptas.

NOKUT kan også knytte undersøkelsens data til eksisterende registerdata. Det er viktig at underlaget er utformet slik at lærestedene kan foreta egne statistiske analyser av informasjonen. Det blir foreslått å etablere en nasjonal analyseplattform for lærestedene der undersøkelsens data kan kobles til annen data direkte i plattformen.

5.1.5 Evalueringens hovedspørsmål

Evalueringen skal besvare to overgripende spørsmål. Nedenfor gis oppsummerende svar på disse.

1. Er Studiebarometeret godt nok tilpasset universitetenes og høyskolenes informasjonsbehov i deres kvalitetsarbeid?

Evalueringen mener Studiebarometeret er relativt godt nok tilpasset universitetenes og høyskolenes informasjonsbehov. Resultatene fra studentundersøkelsen gir først og fremst en indikator på hvor tilfreds studentene er med studiene, noe som delvis henger sammen med kvalitet. Studiebarometeret bidrar til kvalitetsutvikling i varierende grad for ulike læresteder; enkelte læresteder bruker resultatene aktivt, andre bruker dem i begrenset omfang.

NOKUT har utviklet og forfinet undersøkelsen underveis, noe som er positivt. Det er fremdeles forbedringspotensial når det kommer til hva som blir målt og hvordan problemstillingene blir utformet. Evalueringen har avdekket flere områder som dels blir oppfattet som problematiske. Ved

å fortsette å utvikle undersøkelsen og ta tak i opplevde svakheter kan Studiebarometeret i enda større grad enn i dag bidra til kvalitetsutvikling ved lærestedene.

2. Er Studiebarometeret godt nok tilpasset NOKUTs behov?

Studiebarometeret ser ut til å være godt nok tilpasset NOKUTs behov. NOKUT bruker studentundersøkelsen som én av flere indikatorer på kvaliteten i norsk høyere utdanning – et kunnskapsgrunnlag som kan avdekke svakheter og nødvendige tiltak. Data fra Studiebarometeret muliggjør kunnskapsbygging og læring. Materialet blir brukt i ulike analyser og har over tid blitt samordnet med andre oppgaver, for eksempel tilsyn.

I tillegg til å avdekke svakheter gjør dataene det mulig å finne gode eksempler og identifisere *best practice*. Betydningen av dette skal ikke undervurderes. Det muliggjør læring både mellom læresteder og innad i NOKUT.

5.2 Anbefalinger

Under redegjør vi for evalueringens anbefalinger til NOKUT om hvordan studentundersøkelsen kan utvikles for å enda bedre enn i dag korrelere med behovene for undersøkelsen.

- **Tydeliggjøre formålet med Studiebarometeret.** Det er behov for å tydeliggjøre formålet med undersøkelsen og hva den kan tilføre hver enkelt målgruppe. Dette inkluderer å utvikle målsettinger som tydeliggjør hvilke behov hver målgruppe kan forvente å få dekket gjennom undersøkelsen. Et tydeligere formål vil også forenkle kommunikasjonen med studentene.
- **Korte ned spørreskjemaet i studentundersøkelsen.** Spørreskjemaet i studentundersøkelsen kan med fordel kortes ned. Spørsmål som ikke har direkte relevans for lærestedenes kvalitetsarbeid bør vurderes nøye og eventuelt fjernes. En faktoranalyse kan bidra til å belyse hvordan ulike problemstillinger henger sammen og påvirker hverandre, og kan bidra til å redusere spørreskjemaet. Evalueringen foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe som kan foreta en grundig gjennomgang av spørreskjemaet. Arbeidsgruppen bør bestå av representanter for både læresteder og studenter i tillegg til metodeeksperter og kommunikatorer.
- **Tenk over når i studieforløpet studentene bør motta undersøkelsen.** Det er sterke signaler om at undersøkelsen sendes ut på feil tidspunkt i studentenes studieforløp. Det ville vært mer hensiktsmessig om undersøkelsen ble sendt ut i femte semester til tredjeårsstudenter på bachelorgradsstudium og i tredje semester til andreårsstudenter på mastergradsstudium.
- **Øke fleksibiliteten i undersøkelsen.** Det ville gagne undersøkelsen å åpne for å tilpasse spørsmålsbatteriet til ulike typer utdanninger og utdanningsformer, samt i enkelte tilfeller

lokale forutsetninger. Dette kan gjøres ved å dele undersøkelsen i to, én nasjonal del og én del tilpasset lærestedene. Alternativt kan undersøkelsen utformes som moduler hvor enkelte moduler er obligatoriske og andre valgfrie.

- **Undersøkelsen bør gjøres mer tiltalende og mer brukervennlig for studentene.** Undersøkelsen har behov for å gjøres mer tiltalende og mer brukervennlig for studentene både innholdsmessig og visuelt. Her kan NOKUT med fordel få hjelp av studentorganisasjonene. Etersom studentene ser ut til å ha problemer med å tolke enkelte spørsmål foreslår vi at NOKUT pilottester spørsmålene på en gruppe studenter for å se om spørsmålene må videreutvikles.
- **NOKUT bør gjenoppta læringsseminarer med lærestedene.** Undersøkelsen avdekker en stor etterspørsel etter læring fra studentundersøkelsen. Kvantitative data fra undersøkelsen kan med fordel kompletteres med diskusjoner rundt hvordan og hvorfor resultatene ser ut som de gjør. Det er også etterspørsel etter utveksling av erfaringer og *best practice* mellom lærestedene. NOKUT bør derfor gjenoppta seminarene som ble arrangert i forbindelse med den årlige lanseringen av undersøkelsen og som ble avlyst på grunn av pandemien.
- **Involvere studentene i tolkning og analyse av resultatene.** Studentene kan være en viktig støtte i tolkning og analyse av resultatene. De kan for eksempel involveres i forbindelse med læringsseminarer. Dette kan også bidra til å forankre undersøkelsen bedre blant studentene.
- **Tydeliggjør mulighetene for utviklede analyser av undersøkelsen.** NOKUT må tydeliggjøre overfor lærestedene hvilke muligheter som finnes for analyse av materialet de får tilgang til. Evalueringen viser at mulighetene til å foreta egne analyser er større enn lærestedene kjenner til. Her er det viktig at NOKUT tydeliggjør hva de kan bidra med og hva lærestedene kan gjøre selv.
- **Bruk lignende undersøkelser i andre land som inspirasjon.** Det finnes flere undersøkelser som ligner Studiebarometeret i andre land. Disse kan gi et viktig grunnlag for læring. Et internasjonalt utsyn kan derfor være verdifullt for å få ytterligere innsikt og inspirasjon til videre utvikling av undersøkelsen.

Vedlegg A Intervjuobjekter og deltakere på workshop og stedsbesøk

A.1. Intervjuobjekter

Toril Aalberg	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
Harald Aarbakke	Fjellhaug Internasjonale Høgskole
Finn Aarsæther	OsloMet – storbyuniversitetet
Cecilie Andersson	Bergen Arkitekthøgskole
Halvor Austenå	Universitetet i Sørøst-Norge
Vibeke Bredahl	Universitetet i Sørøst-Norge
Silje Bringsrud Fekjær	OsloMet – storbyuniversitetet
Ola Dahl	Høgskolen i Innlandet
Cia Dunstrøm	Oslo Nye Høgskole
Astrid Birgitte Eggen	Universitetet i Stavanger
Anne M. Egseth Hansen	Bergen Arkitekthøgskole
Hanna Ekeli	Universitetet i Oslo
Elisabeth Enoksen	Universitetet i Stavanger
Stine Grønvold	Høgskolen i Innlandet
Morten Halle	Norges musikkhøgskole
Mona Halsauet Frønes	Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning
Vilde Veronica Haukeland	Norsk studentorganisasjon (NSO)
Knut Peder Heen	Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk
Nina Jon	Politihøgskolen
Else Johansen Lyngseth	Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning
Hilde Larsen Damsgaard	Universitetet i Sørøst-Norge
Bente Lie	Kunnskapsdepartementet
Sten Ludvigsen	Universitetet i Oslo
Daniela Lundesgaard	Høgskolen i Innlandet

Ingvild Marheim Larsen	Universitetet i Sørøst-Norge
Roger Midstraum	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
Mathias Nesheim	Oslo Nye Høyskole
Emma Nilsson	Bergen Arkitekthøgskole
Fredrik Normann Skår	Universitetet i Stavanger
Merete Ræstad	Norges Handelshøyskole
Marit Reitan	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
Kjell Ove Røsok	Norges Handelshøyskole
Solve Sæbø	Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)
Eva Stai Brønstad	Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning
Bjørn Stensaker	Universitetet i Oslo
Michelle Lisa Storakeren	Politihøgskolen
Annette Sund	Politihøgskolen
Cathrine Thomassen	Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning
Tuva Todnem Lund	Norsk studentorganisasjon (NSO)
Philip Tolloczko	Politihøgskolen
Sissel Waagbø	Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk
Keeley Welford Johansson	Oslo Nye Høyskole

A.2. Deltakere på workshop hos NOKUT

Ingrid Susanne Andersen	Universitetet i Agder
Pål Bakken	NOKUT
Line Edelmann	Høgskolen Kristiania
Bjørn Ervik	OsloMet – storbyuniversitetet
Lucas Jenø	Universitetet i Bergen
Kathrine Løvberg	NOKUT
Ole-Jacob Skodvin	NOKUT
Magnus Strand Hauge	NOKUT

Oline Sæter

Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo

A.3. Deltakere på stedsbesøk

A.3.1. Handelshøyskolen BI

Jørgen Juel Andersen	Handelshøyskolen BI
Nicole Ebbing	Handelshøyskolen BI
Kjersti Gummersom	Handelshøyskolen BI
Bendik M. Samuelsen	Handelshøyskolen BI
Cindy Mora	Handelshøyskolen BI (studentrepresentant)
Lars Olen	Handelshøyskolen BI
Janicke Rasmussen	Handelshøyskolen BI
Daniel Restad	Handelshøyskolen BI (studentrepresentant)
Siv Stabo	Handelshøyskolen BI
Pernille Wold Kaspersen	Handelshøyskolen BI (studentrepresentant)

A.3.2. Nord universitet

Marit Bjørnevik	Nord universitet
June Borge Doornich	Nord universitet
Edward Glorud Sveen	Nord universitet (studentrepresentant)
Ingjerd Gåre Kymre	Nord universitet
Mie Løkken Haugerstuen	Nord universitet (studentrepresentant)
Eugen Sebastian Hovden Haush	Nord universitet (studentrepresentant)
Hege Meldal	Nord universitet
Gisle Pettersen	Nord universitet
Anne Wally Falch Ryan	Nord universitet

A.3.3. Høgskulen i Volda

Randi Bergem	Høgskulen i Volda
Karen Brønne	Høgskulen i Volda
Andre Folkestad	Høgskulen i Volda

Angelika Gander Stormo	Høgskulen i Volda (studentrepresentant)
Trond-Fredrik Hagemann Hoddevik	Høgskulen i Volda (studentrepresentant)
Eivind Patrick Hanevik	Høgskulen i Volda
Irene Hillestad	Høgskulen i Volda
Petter Johnsen Ingebrigtsen	Høgskulen i Volda (studentrepresentant)
Jonas Kumpch Eilertsen	Høgskulen i Volda (studentrepresentant)
Einar Løken	Høgskulen i Volda
Odd Helge Mjellem Tonheim	Høgskulen i Volda
Arne Myklebust	Høgskulen i Volda
Johann Roppen	Høgskulen i Volda
Matilde Tafjord Rødhammer	Høgskulen i Volda (studentrepresentant)
Ola Teige	Høgskulen i Volda
Lovise Andrea Valderhaug	Høgskulen i Volda (studentrepresentant)
Elisabeth Welle	Høgskulen i Volda

A.3.4. Universitetet i Bergen

Asger Bårgsein	Universitetet i Bergen
Thomas Helland-Hansen	Universitetet i Bergen (studentrepresentant)
Lise Hellebø Rykkja	Universitetet i Bergen
Kjersti Lea	Universitetet i Bergen
Ida Lutro	Universitetet i Bergen (studentrepresentant)
Leiv Marsteintredet	Universitetet i Bergen
Ståle Pallesen	Universitetet i Bergen
Hanne Rosendal-Riises	Universitetet i Bergen
Elida Linnea Slettum	Universitetet i Bergen (studentrepresentant)
Synnøve Skarsbø Lindtner	Universitetet i Bergen

Vedlegg B Nettbasert spørreundersøkelse til læresteder

Evaluering av Studiebarometerets studentundersøkelse

Takk for at dere velger å delta i denne spørreundersøkelsen om Studiebarometerets studentundersøkelse. Undersøkelsen tar cirka 10 minutter å besvare. **Svar gjerne så snart du har mulighet, og ikke senere enn torsdag 20. januar 2022.**

Bruk

Dette avsnittet omhandler studentundersøkelsens bruksområder for deres lærested.

I hvilken grad bruker lærestedet studentundersøkelsens resultater til nedenstående formål?

(I svært høy grad, I høy grad, I noen grad, I lav grad, Ikke i det hele tatt)

- Utvikling av studieprogrammet (f.eks. utvikle programmets kurstilbud/innhold)
- Informasjonsspredning (f.eks. informere om studieprogrammer, spre gode eksempler etc.)
- Kartlegging (f.eks. kartlegge studenters arbeidsmiljø)
- Annet, vennligst spesifiser i kommentarfeltet

Kommenter gjerne:

I hvilken grad er studentundersøkelsen nyttig for lærestedets kvalitetsarbeid?

(I svært høy grad, I høy grad, I noen grad, I lav grad, Ikke i det hele tatt)

Kommenter gjerne:

Innhold

Dette avsnittet omhandler studentundersøkelsens innhold. Med innhold tenker vi på temaene spørsmålene tar opp og variablene som blir målt.

I hvilken grad er lærestedet fornøyd med studentundersøkelsens spørreskjema?

(I svært høy grad, I høy grad, I noen grad, I lav grad, Ikke i det hele tatt)

Kommenter gjerne:

Vennligst ta stilling til hvor relevante de nedstående faste spørsmålene er for deres bruk av studentundersøkelsens resultater i deres kvalitetsarbeid.

(Svært relevant, Ganske relevant, Ikke særlig relevant, Ikke relevant i det hele tatt)

- Overordnet tilfredshet
- Jeg går på det studieprogrammet jeg helst vil gå på
- Undervisning
- Tilbakemelding og veiledning
- Fysisk læringsmiljø
- Sosialt læringsmiljø
- Organisering
- Vurderingsformer
- Medvirkning
- Inspirasjon
- Læringsutbytte
- Eget engasjement
- Forventninger
- Bruk av digitale verktøy
- Tilknytning til arbeidslivet
- Praksis
- Tidsbruk

Kommenter gjerne:

Vennligst ta stilling til hvor relevante de skiftende temaene (f.eks. spørsmål om Covid-19-pandemien) er for deres bruk av studentundersøkelsens resultater i deres kvalitetsarbeid.

(Svært relevant, Ganske relevant, Ikke særlig relevant, Ikke relevant i det hele tatt)

Kommenter gjerne:

Format

Dette avsnittet omhandler studentundersøkelsens format. Med format tenker vi blant annet på hvordan spørsmålene er stilt (f.eks. flervalgsspørsmål og fritekstsvar), graderingsskalaen for svaralternativene (f.eks. fra 1 til 5), hvor ofte spørreundersøkelsen sendes ut og til hvem.

I hvilken grad er deres lærested fornøyd med studentundersøkelsens format?

(I svært høy grad, I høy grad, I noen grad, I lav grad, Ikke i det hele tatt)

Kommenter gjerne:

Vennligst ta stilling til følgende påstander om studentundersøkelsen.

(Enig i svært høy grad, Enig i høy grad, Enig i noen grad, Enig i lav grad, Ikke enig i det hele tatt)

- Studentundersøkelsens lengde er hensiktsmessig.
- Studentundersøkelsens frekvens er hensiktsmessig.
- Fordelingen av flervalgsspørsmål og fritekstsvar er hensiktsmessig.
- Målgruppen* er hensiktsmessig.

** Undersøkelsen går ut til 2. års bachelorstudenter, til 2. års masterstudenter og til 2. og 5. års studenter på mastergradsutdanninger som er fem år eller lengre.*

Kommenter gjerne:

Vennligst velg én eller flere målgrupper dere mener studentundersøkelsen bør sendes ut til.

- Heltidsstudenter
- Nettstudenter
- Deltidsstudenter
- Andre, vennligst spesifiser i kommentarfeltet

Kommenter gjerne:

Vennligst velg én eller flere målgrupper dere mener studentundersøkelsen bør sendes ut til.

- 1. års bachelorgradsstudium
- 2. års bachelorgradsstudium
- 3. års bachelorgradsstudium
- 4. års bachelorgradsstudium
- 1. års mastergradsstudium
- 2. års mastergradsstudium
- 3. års mastergradsstudium (profesjonsstudier)
- Andre, vennligst spesifiser i kommentarfeltet

Kommenter gjerne:

Avsluttende spørsmål

Hva er studentundersøkelsens styrker? Gi gjerne flere eksempler.

Hva er studentundersøkelsens svakheter? Gi gjerne flere eksempler.

Hvordan kan studentundersøkelsen utvikles sett fra deres læresteds perspektiv?

Svarene dine er registrert!

Takk for at du tok deg tid til å svare på undersøkelsen!

technopolis
group

www.technopolis-group.com